

Danida

UDENRIGSMINISTERIET

Sekretariatet for Blandede Kreditter

Asiatisk Plads 2

DK-1448 København K

Danmark

Telefon 33 92 00 00

Telefax 33 92 00 20

E-mail sbk@um.dk

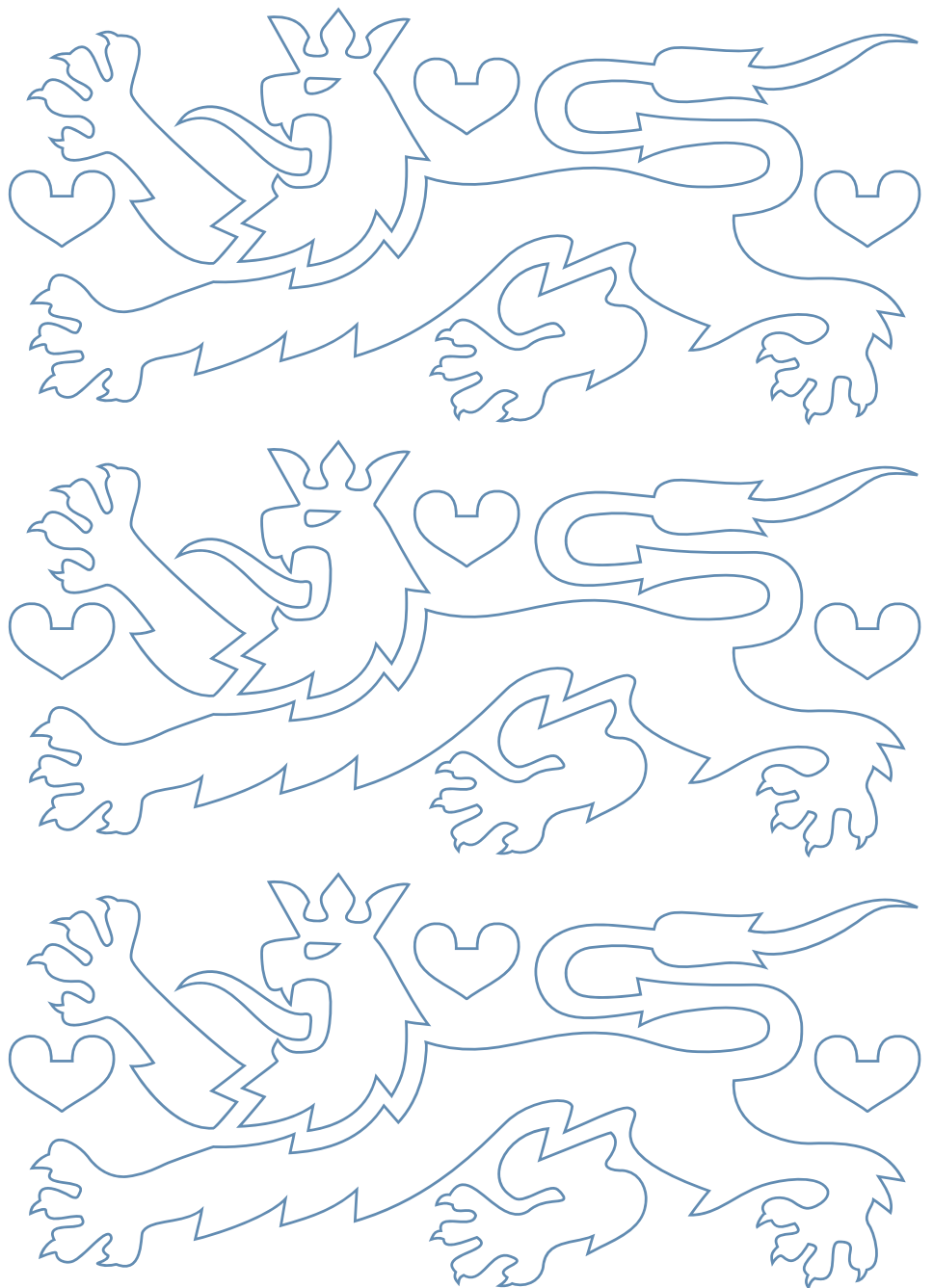
www mixed-credits.dk

BERETNING FRA UDVALGET FOR BLANDEDE KREDITTER
2006

BERETNING FRA
UDVALGET FOR
BLANDEDE KREDITTER

2006

INDHOLD

Forord	3
1. Resumé	4
2. Introduktion til Ordningen for Blandede Kreditter	5
2.1 Den bundne ordning	6
2.2 Den ubundne ordning	6
2.3 Bunden eller ubunden ordning?	7
2.4 Modtagerkredsen under ordningen	7
Case – Telekommunikations-projekt, Mozambique	9
3. Aktiviteter i 2006	10
3.1 Rekordstore udbetalinger – færre bevillinger	10
3.2 Fordeling af blandede kreditter på lande og sektorer	12
Case – TV-projekter, Vietnam	17
4. Blandede kreditter frem mod år 2008	18
4.1 Projekter under forberedelse	18
Case – Zafarana III vindmølleprojekt, Egypten	20
5. Rent vand til den gamle kongeby	21
Towns South of Kandy Water Supply, Sri Lanka	21
Case – Slagteri-projekt, Nicaragua	24
6. Blandede kreditter skal blande sig	25
6.1 Strategiske fordele	25
6.2 Samtænkning på alle niveauer	26
6.3 Skærpede krav til projekterne	27
Case – Data Infrastruktur-projekt, Zambia	29
Bilag	
Bilag 1 Projekter bevilget i 2006	30
Bilag 2 Projekter bevilget i 2002-2006	31
Bilag 3 Projekter afsluttet i 2002-2006	34
Bilag 4 Projekter i pipeline – screenede projekter	36
Bilag 5 Aflyste projekter i 2006	37
Bilag 6 Medlemmer af Udvalget for Blandede Kreditter	38
Bilag 7 Aktstykke for den bundne ordning	39
Bilag 8 Aktstykke for den ubundne ordning	41
Bilag 9 Aktstykke for revision af ordningen	43
Bilagstabeller 1-5	45

FORORD

2006 blev et bemærkelsesværdigt år for Ordningen for Blandede Kreditter. For andet år i træk siden Ordningens start nåede udbetalingsniveauet det maksimalt mulige under Finanslovsrammen. Således er de seneste års høje bevillingsomfang nu slået fuldt ud igennem på udbetalingerne. Men det gælder ikke kun for 2006. Også i de kommende år må vi påregne fortsat store udbetalinger. Udvalget for Blandede Kreditter ser naturligvis med megen tilfredshed på den succes, som Ordningen således har opnået, og som har resulteret i en forøgelse af Finanslovsrammen med 50 mio. kr. fra 2007. Til trods herfor må vi imidlertid konstatere, at presset på Ordningen nu er blevet så stort, at det bliver nødvendigt at være tilbageholdende med bevillingsomfanget i de nærmeste år.

Udvalget for Blandede Kreditter tog da også allerede i den strategiske ramme for 2006 skridt til, at projekterne fremover skulle underkastes en skærpet bistandsprøvning. Denne skærpelse afspejler sig allerede i bevillingsomfanget i 2006, hvor der kun blev bevilget 10 projekter med 587 mio. kr. i kontraktværdi og 331 mio. kr. i bevilling. Samtidig er de projekter i pipeline, som ikke har vist nødvendig fremdrift blevet aflyst for at åbne op for at andre potentielle, gode projekter kan bevilges under Ordningen.

Den skærpede bistandsprøvning har ikke ændret ved Ordningens overordnede strategiske målsætning, der som hidtil er fattigdomsreduktion. Men for at få mest muligt ud af støttemidlerne har Udvalget besluttet at skærpe prioriteringen, så de projekter, som kan skabe synergi med andre bistandsordninger, skal have førsteprioritet. Således vil projekter i Danmarks programsamarbejdslande nyde fremme, ikke mindst projekter i de afrikanske programsamarbejdslande syd for Sahara. Projekterne i denne kategori er ofte infrastrukturprojekter, hvor et blandet kredit projekt kan supplere den gavefinansierede bistand og således bidrage til en positiv erhvervsudvikling, som er så væsentlig for fattigdomsbekæmpelsen i udviklingslandene. Det er imidlertid typisk meget store projekter, hvilket lægger nogle begrænsninger på, hvor mange og hvor store projekter Udvalget vil kunne bevilge støtte til pr. år.

Sideløbende med disse projekter prioriteres små industriprojekter, hvor der kan skabes synergi med Danidas øvrige erhvervsinstrumenter. I løbet af 2006 er der fra Sekretariatets side lagt mange kræfter i at samtænke Blandede Kreditter med Business-to-Business Programmet (B2B), Offentlige Private Partnerskaber (OPP) samt i at styrke samarbejdet med Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU). Der er hermed skabt en bedre platform for udviklingen af den private sektor i udviklingslandene og dermed for reduktion af fattigdommen gennem jobskabelse og vækst.

Lise Friis
Formand

1. RESUMÉ

Rekordstore udbetalinger i 2006

Rentestøtte m.v.: 377 mio. kr.

Men mindre og færre bevillinger

Samlet kontraktsum: 587 mio. kr.

Samlet lånebeløb: 494 mio. kr.

Samlet rentestøtte m.v.: 331 mio. kr.

Antal projekter: 10

Detaljer om projekterne: Se bilag 1.

12 projekter aflyst

12 projekter med en samlet kontraktsum på 1.571 mio. kr. og en samlet bevillingssum på 676 mio. kr. blev aflyst i 2006.

Afrika cementerer sin førerposition

Ni af Danmarks 16 programsamarbejdslande ligger i Afrika syd for Sahara.

71 pct. af bevillingerne gik til Mozambique og Zambia i 2006.

Projekter i Afrika syd for Sahara tegner sig tilsammen for ca. 55 pct. af den samlede forventede støtte til projekterne i pipelinen.

Programsamarbejdslande cementerer deres dominans

Otte af de ti bevilgede projekter i 2006 realiseres i danske programsamarbejdslande i Afrika, Asien og Centralamerika.

94 pct. af bevillingerne i 2006 går til programsamarbejdslandene.

Årets aktivitetsniveau

Det rekordstore aktivitetsniveau i 2004 og 2005 medførte rekordstore udbetalinger i 2006, hvor der blev udbetalt rentestøtte for i alt 377 mio. kr. mod 308 mio. kr. i 2005 og 244 mio. kr. i 2004. Det medførte også et dyk i bevillingerne i 2006 for ikke – i de kommende år – at overskride den årlige ramme for ordningen, der ganske vist blev forhøjet fra 300 mio. kr. om året i 2006 til 350 mio. kr. fra 2007.

Udvalget for Blandede Kreditter bevilgede støtte til 10 projekter med en samlet kontraktsum på 587 mio. kr., mens bevillinger i form af rentestøtte og andre finansielle omkostninger til de 10 projekter udgjorde 331 mio. kr.

Til sammenligning blev der i 2005 bevilget 14 projekter med en samlet kontraktsum på 2.193 mio. kr. og samlet rentestøtte m.v. på 1.045 mio. kr.

Skarpere bistandsprøvning

De senere års høje aktivitetsniveau og mange store projekter har gjort det nødvendigt at foretage en nøje prioritering blandt de indkomne projekter, hvorved de enkelte projekter bliver underkastet en skarpere bistandsprøvning. De væsentligste elementer heri er: Indpasning i udviklingslandenes nationale fattigdomsstrategier, synergi med de danske sektorprogrammer under gavebistanden og synergi med Danidas øvrige erhvervsinstrumenter. Fokus retter sig således i høj grad mod Danmarks programsamarbejdslande og herunder særligt mod de afrikanske lande syd for Sahara.

Flere projekter aflyst

Ordningens succes betød også, at der arbejdes endnu mere intenst for at få allerede screenede eller bevilgede projekter gennemført. Pipelinen blev i den forbindelse gennemgået med henblik på at aflyse projekter med manglende fremdrift, og hermed skabe plads for andre gode udviklingsprojekter.

I alt blev 12 projekter med en samlet kontraktsum på 1.571 mio. kr. og en samlet bevillingssum på 676 mio. kr. aflyst i 2006.

Afrika dominerer

Det seje træk med at etablere projekter i Afrika særligt syd for Sahara ser nu ud til at give resultater. Således placerede Afrika sig som hovedmodtager af blandede kreditter i 2005 med 49 pct. af bevillingerne – en placering som er blevet udbygget i 2006, hvor 71 pct. af bevillingerne gik til Mozambique og Zambia.

I pipelinen tegner projekter i Afrika sig tilsammen for ca. 55 pct. af den samlede forventede støtte.

Otte af de bevilgede projekter i 2006 realiseres i danske programsamarbejdslande i Afrika, Asien og Centralamerika. De otte projekter betyder, at hele 94 pct. af bevillingerne i 2006 går til programsamarbejdslandene mod 76 pct. i 2005 og 62 pct. i 2004.

Synergi i praksis

Der er arbejdet målrettet for at forfølge målsætningen om, at de blandede kreditter i højere grad skal spille sammen med de andre erhvervsinstrumenter i den danske udviklingsbistand og med den danske gavebistand.

Det sker for at sikre en mere effektiv udnyttelse af bistandsmidlerne, herunder at forbedre vilkårene for udviklingen af erhvervslivet i udviklingslandene. Desuden arbejdes der aktivt for at smidiggøre procedurerne for de danske virksomheder, der gør brug af erhvervsinstrumenterne.

Effekten af indsatsen på dette område ses så småt gennem de projekter, der bevilges som følge af f.eks. dansk sektorprogramstøtte eller et B2B-projekt.

2. INTRODUKTION TIL ORDNINGEN FOR BLANDEDE KREDITTER

Baggrund

Ordningen for Blandede Kreditter blev etableret i 1993 som en del af dansk udviklingsbistand. Blandede kreditter er et finansieringsinstrument og har – lige som den øvrige danske udviklingsbistand – som overordnet mål at bidrage til at reducere fattigdommen i udviklingslandene.

Det kan ske ved at støtte projekter, der bidrager til at forbedre folks levevilkår, en højere levestandard og skabe økonomisk vækst. Der lægges også vægt på at støtte projekter, der er med til at fremme et positivt erhvervsklima og en miljømæssigt bæredygtig udvikling.

Ordningen havde til og med 2006 et årligt rammebeløb på 300 mio. kr. Det er fra 2007 forhøjet til 350 mio. kr.

Hvad er en blandet kredit?

Danmark yder først og fremmest udviklingsbistand i form af gavebistand. Men med en blandet kredit kan Danmark også yde rentestøtte i forbindelse med eksportkreditter, der finansierer leverancer i form af kapitaludstyr og tjenesteydelser til udviklingslande.

Navnet kan henføres til, at der i en "blandet kredit" både indgår bistand og et kommercielt lån fra en bank. En blandet kredit kan også beskrives som en almindelig, rentebærende eksportkredit, hvor rente, eksportkreditpræmie og andre finansielle omkostninger betales af Udenrigsministeriet over bistandsrammen.

I praksis betyder det, at et udviklingsland kan finansiere den nødvendige import af kapitaludstyr og tjenesteydelser til et udviklingsprojekt med et rentefrit lån, typisk med ti års løbetid.

På den måde kan Ordningen støtte udviklingsprojekter, der hverken kan finansieres på almindelige markedsvilkår eller med gavebistand. Den kan samtidig være med til at mobilisere privat kapital til at finansiere udviklingsprojekter og aktivt inddrage dansk erhvervsliv i udviklingsbistanden.

Projekter gennemføres på anmodning af udviklingslandet, og Ordningen er således efterspørgselsdrevet, forstået på den måde, at den er baseret på udviklingslandets behov.

35-50 pct. som subsidie

Subsidie- eller gaveelementet i en blandet kredit består af den rente, eksportkreditpræmie og andre finansielle omkostninger, som Udenrigsministeriet betaler i forbindelse med et projekt. Ofte suppleres denne finansielle støtte med teknisk assistance til bl.a. udbud som gavebistand.

Der er et minimumskrav til subsidieelementet. Subsidieelementet i en blandet kredit er på minimum 35 pct. i lav- og mellemindkomstlande, i de mindst udviklede lande på minimum 50 pct.

Etableret i 1993 som en del af dansk udviklingsbistand.

Rammebeløb

At Ordningen har et årligt rammebeløb på 300 mio. kr. betyder, at der i et finansår i alt er afsat 300 mio. kr. til at betale renter, eksportkreditpræmier, andre finansielle omkostninger, teknisk assistance og gavebistand under ordningen.

Ordningen er drevet af efterspørgsel.

Subsidieelement: 35-50 pct.

Ordningen består af to støttefaciliteter, en bunden og en ubunden:

DEN BUNDNE ORDNING

Modtagere: Kreditværdige udviklingslande

Leverandører: Virksomheder registreret i Danmark

Ydes til: Projekter, typisk inden for infrastruktur, miljø, drikkevand, uddannelse og sundhed.

SDR = Special Drawing Rights er en sammenvejet valutakurs, som offentliggøres af Den Internationale Valutafond (IMF).

DEN UBUNDNE ORDNING

Modtagere: Danmarks program-samarbejdslande plus Sydafrika

Leverandører: Virksomheder fra OECD-lande, inkl. Danmark

Projekterne er ikke underlagt reglen om finansiel levedygtighed. Ydes dog ikke til projekter, der kan gennemføres på almindelige markedsvilkår.

2.1 Den bundne ordning

Krav til modtagerlande

Under den bundne ordning kan der ydes støtte til udviklingsprojekter i kreditværdige udviklingslande med en bruttonationalindkomst pr. indbygger på maksimum 2.772 USD i 2006/2007.

Krav til leverandører og kontrakt

Indtil april 2005 var det et krav, at mindst 50 pct. af leverancerne til et projekt under den bundne ordning skulle være danske, og at leverandøren skulle være en virksomhed registreret i Danmark. Leverandøren skal fortsat være registreret i Danmark, men kravet om mindst 50 pct. dansk indhold i leverancerne er fjernet. For projekter i Kina er der dog krav om minimum 25 pct. dansk indhold af den samlede leverance.

Krav til projekter

Den økonomiske samarbejdsorganisation OECD fik i 1992 indført en konsensusaftale for bundne bistandskreditter for at harmonisere betingelserne for eksportkreditter. Hovedreglen er, at projekter, der påtænkes støttet med en blandet kredit, ikke må være "finansielt levedygtige". I praksis betyder det, at der især ydes støtte til projekter inden for infrastruktur, drikkevand og sanitet, vedvarende energi, sundhed, miljø og uddannelse.

For små projekter med en kontraktsum på under 2 mio. SDR (ca. 17 mio. kr. ultimo 2006) og projekter i de mindst udviklede lande gælder reglen om finansiel levedygtighed dog ikke.

2.2 Den ubundne ordning

Krav til modtagerlande

Under den ubundne ordning kan der udelukkende ydes støtte til udviklingsprojekter i Danmarks programsamarbejdslande og til Sydafrika, som Danmark har et programlignende samarbejde med.

Krav til leverandører

Leverandørkredsen for den ubundne ordning er begrænset til virksomheder i OECD-landene, herunder Danmark.

Krav til projekter

OECD's regel om finansiel levedygtighed gælder ikke for projekter støttet under den ubundne ordning. Også for denne ordning gælder det, at hvis et projekt kan gennemføres med kommercielle lån, vil der ikke blive givet støtte under ordningen.

2.3 Bunden eller ubunden ordning?

Flest projekter under den bundne ordning

Stadig flere af projekterne under Ordningen for Blandede Kreditter realiseres i Danmarks programsamarbejdslande og Sydafrika, som vi har et programlignende samarbejde med. Det er lande, hvor projekter både kan gennemføres under den bundne og den ubundne ordning.

I praksis er udgangspunktet, at projekterne også i disse lande gennemføres under den bundne ordning. For hvert projekt vurderes det nøje, om der er tilstrækkeligt med potentielle danske leverandører til at sikre den fornødne konkurrence på kvalitet og pris.

De seneste år er alle bevilgede projekter bevilget under den bundne ordning. Men projekter, der er bevilget under den bundne ordning, vil blive gennemført under den ubundne ordning, hvis der ikke vurderes at være tilstrækkeligt mange danske bydere til at sikre den nødvendige konkurrence. Det viser et stort vindmølleprojekt i Egypten (se case side 20).

Projekter støttes som udgangspunkt under den bundne ordning, forudsat at der er tilstrækkeligt mange potentielle danske leverandører til at sikre konkurrence.

2.4 Modtagerkredsen under ordningen

Ordningen retter sig dels mod Danmarks programsamarbejdslande og Sydafrika, dels mod mellem- og lavindkomstlande, der opfylder en række kriterier omtalt i 2.4.2.

De blandede kreditter spiller sammen med dansk sektorprogramstøtte.

2.4.1 Danmarks programsamarbejdslande og Sydafrika

For at opnå den størst mulige synergi med andre danske bistandsindsatser tilstræbes det at støtte projekter inden for sektorer, hvor Danmark yder gavefinansieret sektorprogramstøtte i det pågældende land.

Der er mange eksempler på sådanne projekter: telekommunikation i Bhutan, vindmøller i Egypten, vand i Bangladesh, veje i Tanzania, et vej- og broprojekt i Zambia, tv-projekter i Vietnam samt energi i Burkina Faso.

Der tages særhensyn til HIPC-lande

I de lande, der er omfattet af det internationale gældslettelsesinitiativ HIPC (Heavily Indebted Poor Countries), er der en fare for, at nye lånefinansierede projekter kan medføre en gældsbyrde, som landet ikke kan bære, selv om finansieringen sker på favorable vilkår. Forud for hvert projekt i de lande vurderes det derfor nøje, om projektet vil overbelaste landet.

Med mindre der er tale om et 100 pct. privat projekt, gælder det for projekter i HIPC-lande desuden, at der kun ydes støtte i de lande, der har nået "afslutningstidspunktet". Det er nået, når landet har opfyldt IMF's krav, herunder at der er udarbejdet en national fattigdomsstrategi, som er blevet efterlevet i en nærmere specificeret periode, typisk et år.

I tabellen nedenfor kan du se listen over programsamarbejdslande, der potentielt kan modtage både bundne og ubundne blandede kreditter.

*HIPC = Heavily Indebted Poor Countries
Et internationalt gældslettelsesinitiativ
under Verdensbanken og IMF.*

IMF = Den Internationale Valutafond.

PROGRAMSAMARBEJDSLÁNDE, DER KAN MODTAGE BLANDEDE KREDITTER

Lav- og mellemindkomstlande	Mindst udviklede lande (LDC)
Bolivia	Bangladesh
Egypten	Benin
Ghana	Bhutan
Kenya	Burkina Faso
Nicaragua	Mali
Sydafrika ¹⁾	Mozambique
Vietnam	Nepal
	Tanzania
	Uganda

¹⁾ Alene ubundne kreditter.

Krav til øvrige modtagerlande i 2006/2007

Den årlige indkomst pr. indbygger må højst ligge på 2.772 USD.

2.4.2 Øvrige modtagerlande

De lande, der alene kan tilbydes blandede kreditter efter den bundne ordning, skal leve op til en række krav vedrørende økonomisk udvikling og kreditværdighed.

For at sikre størst mulig fattigdomsorientering kan ordningen kun anvendes i lande, hvor den årlige indkomst pr. indbygger højst udgør op til 2.772 USD i 2006/2007. Det svarer til 80 pct. af indkomstgrænsen for Verdensbankens 17-årige lån.

I tabellen nedenfor kan du se eksempler på lande, som ved udgangen af 2006 kunne modtage bundne blandede kreditter. Bemærk, at landene på listen er eksempler, og at listen dermed ikke nødvendigvis inkluderer alle potentielle modtagerlande.

EKSEMPLER PÅ LANDE, DER KAN MODTAGE BUNDNE BLANDEDE KREDITTER (ULTIMO 2006)

Dominikanske Republik	Indonesien	Maldiverne ¹⁾	Sri Lanka
Filippinerne	Jordan	Marokko	Tonga
Indien	Kina	Senegal ¹⁾	

¹⁾ Blant de mindst udviklede lande (LDC) hvortil der ydes minimum 50 pct. subsidie

Kreditværdighed vurderes ud fra Eksport Kredit Fondens præmieklasser 1-7.

Restriktiv holdning til at finansiere projekter i høj-risiko-lande

Til at vurdere et lands kreditværdighed benyttes Eksport Kredit Fondens system for klassificering af lande i præmieklasserne 1-7.

Generelt er der en restriktiv holdning til at støtte projekter i lande i præmieklasse 7, som er højeste præmieklasse og altså omfatter høj-risiko-lande.

Til projekter i lande med en svag kreditværdighed kan der eventuelt gives støtte, hvis finansieringen foregår gennem en relativt kreditværdig regional udviklingsbank, eller hvis der på anden vis kan stilles tilfredsstillende garanti for lånets tilbagebetaling. I Danidas programsamarbejdslande gælder disse restriktioner dog ikke.

Mozambique

MED PÅ IT-MOTORVEJEN

Afrikanere vil på nettet

Mobiltelefoni stormer frem i Afrika. På ganske få år har millioner af afrikanere fået mobiltelefoner. Markedet og behovet for moderne kommunikationsmidler er akkurat lige så stort i Afrika som i resten af verden. De teknologiske muligheder skal bare være til stede og prisen overkommelig. Afrikanerne tørster også efter at komme på nettet, ikke mindst de afrikanere, der allerede driver – eller ønsker at drive – privat virksomhed. Men det er sin sag at komme på nettet i et afrikansk land som Mozambique. Transmissionsnettet er ikke ordentligt udbygget, og det betyder ikke blot tekniske problemer, men også tårnhøje priser. Det skal to projekter under ordningen for blandede kreditter være med til at ændre: I 2005 blev det første projekt bevilget, det andet i 2006, og de skal forsyne Mozambique med et netværk af hypermoderne og hurtige optiske fibre, som både kan bringe mulighederne for telefoni – såvel mobil som fastnet – og for datatransmission lysår frem. OG – og det er vigtigt i Mozambique – reducere priserne. Hvis Afrika skal med i globaliseringen, og udnytte de muligheder det medfører, er det nødvendigt at have en driftssikker og høj-kvalitetsadgang til internettet og telefoni.

Dansk firma vandt international licitation

Det er Mozambiques statslige teleselskab, TDM, der står for og kommer til at eje netværket. TDM udbød første fase af projektet i international licitation i 2005, og den blev vundet af Alcatel Danmark i konkurrence med to kinesiske og ét sydafrikansk firma. Anden fase af projektet med en kontraktsum på 111,6 mio. kr. og en bevilling på 67,1 mio. kr. blev bevilget i 2006 og var også i international licitation. Her meldte også et spansk firma sig i konkurrencen, men igen gik ordren til Alcatel Danmark.

Blandet kredit den rigtige finansiering

En blandet kredit er den helt rigtige finansiering til sådanne projekter, mener Jan Plenge, direktør i Alcatel Danmark: "Projektet ville aldrig blive gennemført med ren privat finansiering. Det blev telefonnettet jo heller ikke herhjemme. Derfor skal der et element af bistand med. Men det er udmærket, at projektet ikke udelukkende er traditionel gavebistand. Dels kommer der jo nogle indtægter, så det kan lade sig gøre at afdrage det rentefrie lån. Dels er Mozambiques medfinansiering et klart signal om, at det her projekt virkelig er højt prioriteret."

Mindre end 1 pct. af Mozambiques befolkning er koblet på telekommunikationsnettet. Optiske fiberkabler fra Danmark skal være med til at gøre landet parat til udnytte alle de muligheder, moderne kommunikationsteknologi giver.

FOTOS: ALCATEL DANMARK A/S

FAKTA

Leverandør:	Alcatel Danmark
Kontraktsum:	94,8 mio. kr.
Bevilling:	58,4 mio. kr.
Opstart:	Juni 2006
Status:	Projektet forventes færdigt i juni 2007.
Køber:	Telecomuniçacões de Mozambique, TDM.

3. AKTIVITETER I 2006

Udbetalinger i 2006

Rentestøtte m.v.: 377 mio. kr.

Bevillinger i 2006

Samlet kontraktsum: 587 mio. kr.

Samlet lånebeløb: 494 mio. kr.

Samlet rentestøtte m.v.: 331 mio. kr.

Antal projekter: 10

Detaljer om projekterne: Se bilag 1.

Ordforklaring

Kontraktsum: Den estimerede værdi af den samlede kontrakt for et projekt.

Lånebeløb: Det beløb, der skal lånes for at realisere et projekt, og som der gives rentestøtte til.

Bevillingssum eller "samlet rentestøtte m.v.": Det beløb, Udenrigsministeriet bevilger til rentestøtte, andre finansielle omkostninger og teknisk assistance.

Udbetalinger: Det beløb, Udenrigsministeriet rent faktisk udbetaler i rentestøtte til andre finansielle omkostninger og teknisk assistance.

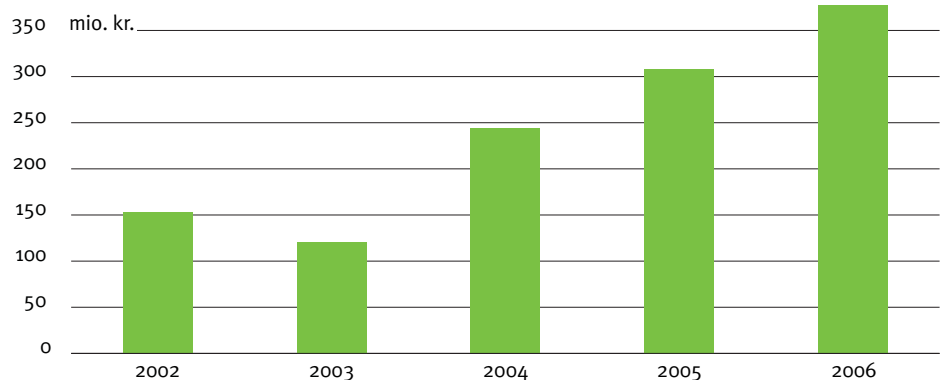
Netto-udbetalinger: Udbetalinger fratrukket tilbageførsler af hensættelser fra Eksport Kredit Fonden og bankerne.

Bistandsrammen: Det beløb, der – som en del af den danske udviklingsbistand – årligt afsættes på Finansloven til bl.a. Ordningen for Blandede Kreditter.

3.1 Rekordstore udbetalinger – skarpere bistandsprøvning

I årene til og med 2005 blev der bevilget stadig flere og større projekter under Ordningen for Blandede Kreditter. Både 2004 og 2005 satte nye rekorder, og det stigende aktivitetsniveau de seneste år medførte rekordstore udbetalinger i 2006. I 2006 blev der foretaget udbetalinger for i alt 377 mio. kr. mod 308 mio. kr. i 2005 og 244 mio. kr. i 2004.

FIGUR 1 UDBETALT RENTESTØTTE 2002-2006

Færre bevillinger oven på to rekordår

Ordningens voksende succes medfører ikke blot øgede udbetalinger i 2006, men flere år frem. For ikke at overskride den årlige ramme i finansloven i de kommende år blev det derfor nødvendigt at være tilbageholdende med bevillingsomfanget i 2006. Udvalget for Blandede Kreditter bevilgede således kun støtte til finansiering af 10 projekter med en samlet kontraktsum på 587 mio. kr. og et samlet lånebeløb på 494 mio. kr. De samlede bevillinger til de 10 projekter beløb sig til 331 mio. kr.

I forbindelse med den danske regerings lancering af Planen 3i – Investering, Innovation og Iværksætteri for Afrika blev den årlige ramme for Blandede Kreditter øget med 50 mio. kr. fra 2007.

Dette finder Udvalget for Blandede Kreditter meget tilfredsstillende set i lyset af de mange gode projektforslag, der foreligger.

Skarpere bistandsprøvning

Trods denne forøgelse af rammen for Ordningen er det imidlertid nødvendigt blandt de mange gode men stadig større projekter, der vil kunne modtage støtte, at foretage en skarpere bistandsprøvning. Denne bistandsprøvning skal sikre, at projekterne bedst muligt passer ind i de nationale fattigdomsstrategier i udviklingslandene, og at de i større omfang retter sig mod Danmarks programsamarbejdslande, særligt i Afrika. Desuden vil Udvalget prioritere projekter, som kan skabe synergi inden for de sektorer, som Danmark støtter med gavebistand, eller som kan bidrage til synergi med Danidas øvrige erhvervsinstrumenter. Den skarpere bistandsprøvning for Ordningen blev introduceret i den Strategisk Ramme for 2006.

Flere projekter aflyst

Ordningens succes betyder ikke blot en skarpere prioritering blandt nye projektforslag, men også at der arbejdes endnu mere intenst for at få allerede screenede eller bevilgede projekter gennemført – eller i det mindste få en afklaring af, om en godkendelse af et projekt skal bortfalde.

Ved udgangen af 2005 var der bevilget støtte til i alt 27 projekter, som endnu ikke var påbegyndt. Projekterne havde en forventet samlet kontraktværdi på 4.068 mio. kr. og de tilknyttede bevillinger udgjorde 1.979 mio. kr.

Med så mange bevilligede projekter i kø og derudover en betydelig pipeline var der ekstra grund til at revurdere både bevilgede projekter og projekter i pipeline og give de projekter, der kunne dokumentere fremdrift øget opmærksomhed, mens projekter uden fremdrift kunne nedprioriteres kraftigt eller direkte aflyses. Det kan virke hårdt, men var nødvendigt for at undgå, at andre gode udviklingsprojekter måtte afvises.

I 2006 blev i alt 12 projekter aflyst, heraf to projekter, der var bevilget, de øvrige var screenede projekter. Den samlede kontraktsum på de aflyste projekter var 1.571 mio. kr., den samlede bevillingssum 676 mio. kr. Projekterne fordelte sig med tre i Filippinerne, to i Indonesien og et i henholdsvis Den Dominikanske Republik, Indien, Mozambique, Namibia, Nicaragua, Uganda og Vietnam. Tre af projekterne havde en bevillingssum på over 100 mio. kr.

Flere projekter i programsamarbejdslande

Selv om bevillingsomfanget faldt med næsten 68 pct. fra 2005 til 2006, faldt antallet af bevilgede projekter kun fra 14 til 10. 2006 bød på flere mindre projekter og kun et enkelt projekt med en bevillingssum på over 100 mio. kr.

I forbindelse med den nye strategiske ramme fra 2006 og den skærpede prioritering for Ordningen blev det også besluttet, at enkeltprojekter med en bevillingssum på mere end 100 mio. kr. i en periode kun kan bevilges i Danmarks programsamarbejdslande. Det største projekt i 2006 er da også fra et programsamarbejdsland, nemlig Mozambique. Hele otte af de bevilgede projekter i 2006 realiseres i programsamarbejdslande i Afrika, Asien og Centralamerika.

Årets gearingsrate

Gearingsraten er udtryk for, hvor store danske leverancer, hver dansk bistandskrone genererer. Den lå i 2006 på 2,5 og er udregnet på basis af de allerede bevilgede projekter, der i 2006 modtog endeligt tilsagn efter at have været i udbud og have gennemgået de øvrige godkendelser, så de kunne gå i gang.

I alt otte projekter modtog i 2006 et sådant endeligt tilsagn om samlet støtte på 358 mio. kr. Til sammen var kontraktsummen på de otte projekter på 895 mio. kr. Det betyder, at dansk bistand på 358 mio. kr. udløser kontrakter på danske leverancer for i alt 895 mio. kr., og det giver en gearingsrate på de 2,5.

I 2005 lå gearingsraten på 2,27, i 2004 på 2,67.

12 projekter med en samlet bevillingssum på 676 mio. kr. aflyst i 2006.

I september 2006 lancerede den danske regering planen 3i, der skal være med til at gøre det lettere for Afrikas iværksættere at bidrage til økonomisk vækst ved at sikre:

- Investeringer i nye arbejdspladser og i erhvervslivets rammebetingelser inden for f.eks. energi, transport og telekommunikation.
- Innovative løsninger i tæt samarbejde med dansk erhvervsliv, der kan åbne nye veje og muligheder for ikke mindst afrikanske kvinders bidrag til den økonomiske vækst i Afrika.
- Iværksætterstøtte med fokus på Afrikas kvinder, så Afrika bedre kan udnytte sit fulde økonomiske og menneskelige potentiale.

Årets gearingsrate: 2,50

Dvs. at hver dansk bistandskrone genererer danske leverancer for 2,50 kroner.

Bevillinger i 2002-2006

(ekskl. senere aflyste projekter)
 Samlet kontraktsum: 5.968 mio. kr.
 Samlet lånebeløb: 5.563 mio. kr.
 Rentestøtte m.v.: 2.931 mio. kr.
 Antal projekter: 53

Læsevejledning til figur 1 og 2:

Ordningen er følsom over for konjunktursvingninger

Begge figurer viser, at ordningen er følsom over for internationale konjunktursvingninger. Eksempelvis skyldtes det lave forbrug i 2003 dollarens kursfald, som var årsag til, at flere projekter blev aflyst, så rentestøtten ikke blev udbetalt.

Beløbene er typisk 1-2 år forskudt

Udbetalinger i et givent år vedrører typisk projekter, der er bevilget i tidligere år. Det skyldes, at der typisk går 1-2 år, fra et projekt er bevilget, til det faktisk implementeres, og den bevilgede støtte bliver udbetalt.

CASE: SANDSUGER TIL MOZAMBIQUE

Formål: At sikre adgang til Beira Havn, der ikke blot er en del af den vigtige transportkorridor til hele det nordlige Mozambique, men også til nabolandene Zambia, Zimbabwe og Malawi. Projektet omfatter leverance af en sandsuger og rehabilitering af servicebåde m.v.

Forventet kontraktsum: 239 mio. kr.

Status: Afventer udbud.

Mozambique er dansk programsamarbejdsland og har i flere år været blandt de største modtagere af dansk bistand. I 2006 var den danske bistand til landet på 292 mio. kr. Danida har tidligere givet støtte til transportkorridoren ved Beira, bl.a. anløbshavn og servicebåde.

Historisk overblik

FIGUR 2 UDVIKLINGEN I BEVILLINGSOMFANG 2002-2006

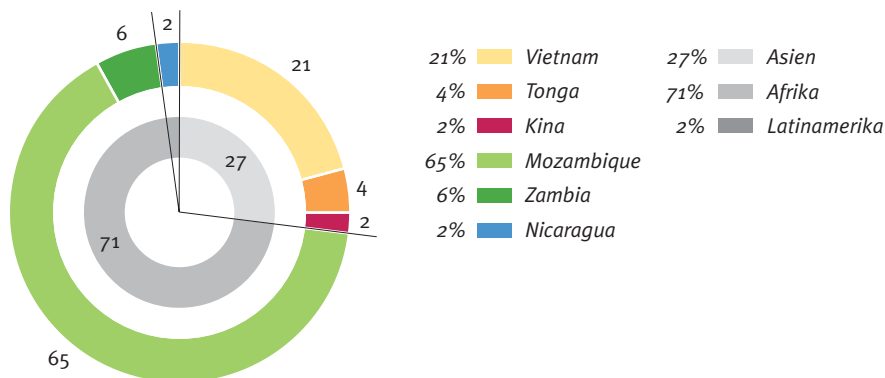
I bilag 2 finder du en liste over samtlige godkendte projekter (ekskl. senere aflyste projekter) i perioden 2002-2006.

3.2 Fordeling af blandede kreditter på lande og sektorer

Afrika overgik endnu engang Asien

Afrika overtog i 2005 pladsen fra Asien som hovedmodtager af blandede kreditter, og førstepladsen blev udbygget i 2006. 71 pct. af bevillingerne gik til Mozambique og Zambia. Mozambique blev samtidig årets suverænt største enkeltmodtager af blandede kreditter. To projekter i Mozambique tegner sig tilsammen for hele 65 pct. af det samlede bevillingsbeløb. Det drejer sig om et telekommunikationsprojekt (se side 9) og et sandsugerprojekt med kontraktsummer på henholdsvis 112 og ca. 239 mio. kr.

FIGUR 3.A BEVILLINGER I 2006, FORDELT PÅ LANDE

I takt med at Afrikas andel af de samlede bevillinger er steget, er Asiens andel tilsvarende reduceret de seneste år. I 2005 var Asiens andel af det samlede bevillingsbeløb 44 pct., i 2006 kun 27 pct.

Der blev i 2006 slet ikke bevilget nye projekter i Sri Lanka og kun et i Kina, der traditionelt har været store modtagerlande. Mest fyldte Vietnam med hele fire projekter, der tilsammen udgør 21 pct. af det samlede bevillingsbeløb i 2006. Alle fire projekter er medieprojekter (se side 17).

Asien dominerer dog fortsat listen over de i alt 23 projekter, der er under udførelse: Kina alene tegner sig for syv projekter, Sri Lanka for fire. I alt er 16 af projekterne under udførelse i Asien, fem i Afrika og to i Latinamerika.

Afrika-prioritering slår igennem

Udvalget for Blandede Kreditter har formuleret en strategi med henblik på at realisere flere projekter i de fattige programsamarbejdslande i Afrika syd for Sahara og udvikle projekter, der tager udgangspunkt i den danske sektorprogramstøtte og miljøprogrammer, så der opnås synergi med de gavefinansierede bistandsaktiviteter.

For Sekretariatet for Blandede Kreditter har den valgte strategi været en meget stor udfordring set i lyset af, at samtlige bevilgede projekter så sent som i 2003 var i Asien, og at lande i Afrika syd for Sahara tidligere kun var sporadisk repræsenteret blandt modtagerlandene. Men de ekstra ressourcer, der blev sat ind for at realisere kursændringen, er for alvor begyndt at give resultater.

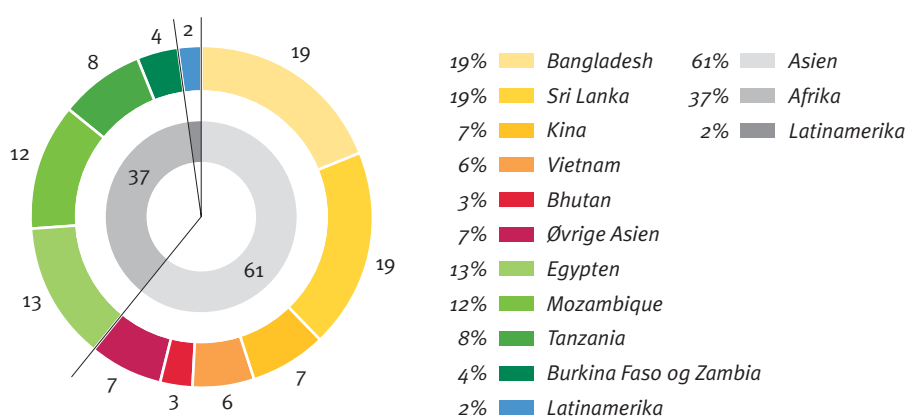
Det er ikke en målsætning at nedprioritere Asien. Målet er at få en bedre geografisk balance i fordelingen af blandede kreditter, og Asien vil derfor også fremover fortsat være stærkt repræsenteret i blandede kreditter. Også målet om at opnå en større vægtning af programsamarbejdslandene i Afrika, Asien og Latinamerika er nået: I 2006 gik hele 94 pct. af bevillingerne således til programsamarbejdslandene mod 76 pct. i 2005 og 62 pct. i 2004.

Historisk overblik

Fordelingen af de samlede bevillinger siden 2002

Når der ses på de samlede bevillinger i perioden 2002-2006, er Asien stadig hovedmodtager af blandede kreditter.

FIGUR 3.B BEVILLINGER I ALT 2002-2006, FORDELT PÅ LANDE

Asien tegner sig for 61 pct. af de samlede bevillinger i perioden 2002-2006. Det drejer sig specielt om projekter i Bangladesh, Sri Lanka og Kina, der i perioden 2002-2006 modtog 45 pct. af de samlede bevillinger, se figur 3.B. Men også et andet asiatisk land, Vietnam, er kommet til blandt hovedmodtagerne med 6 pct. af de samlede bevillinger i perioden 2002-2006.

CASE: MEJERIUDSTYR TIL KINA

Formål: At medvirke til øget bæredygtig produktion og salg af lokalt produceret mælk og mejeriprodukter af højere kvalitet med henblik på at forbedre indkomsten for lokale bønder og sundhedstilstanden generelt i en af Kinas fattigste provinser. Projektet omfatter blandt meget andet et spraytørringsanlæg.

Kontraktsum: 17 mio. kr.

Status: Afventer udbud.

94 pct. af bevillingerne i 2006 til programsamarbejdslande.

Afrika står for 37 pct. af det samlede bevillingsbeløb i perioden. Stærkest repræsenteret er Egypten med 13 pct., Mozambique med 12 pct. og Tanzania med 8 pct.

Latinamerikas andel af bevillingssummen er vigende med kun 2 pct. af de samlede bevillinger i perioden 2002-2006.

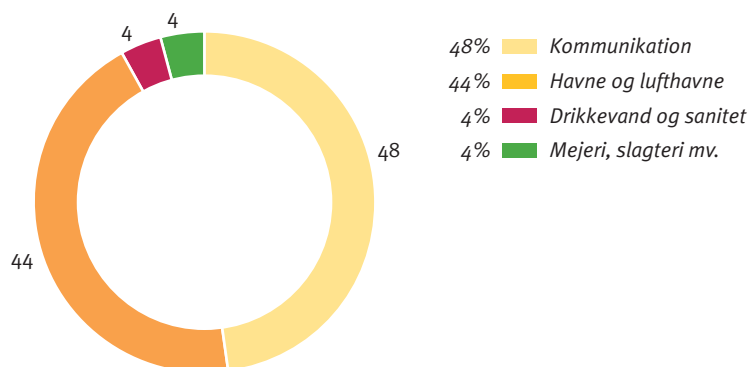
Den hidtidige koncentration i Asien skyldes kreditværdighed og danske virksomheders fokus

Den hidtidige store koncentration af projekter i Asien hænger bl.a. sammen med, at der i Asien er flere relativt kreditværdige lav- og mellemindkomstlande end i Afrika og Latinamerika, og at disse lande har vist sig velegnede for lånefinansiering af bistandsprojekter. Men det skyldes også, at danske eksportvirksomheder generelt er mere orienterede mod Asien end mod Afrika og Latinamerika.

Fordelingen på sektorer i 2006

Ordnings strategiske ramme lægger bl.a. vægt på miljø, sundhed og uddannelse.

FIGUR 4.A BEVILLINGER I 2006, FORDELT PÅ SEKTORER

Hovedparten af det samlede bevillingsbeløb i 2006 er givet til projekter inden for sektorerne kommunikation samt havne og lufthavne, se figur 4.A. De to sektorer udgør tilsammen 92 pct. af bevillingsbeløbet i 2006 og tæller i alt syv projekter.

Drikkevand og sanitet, der tidligere har været en dominerende sektor, tegnede sig kun for et enkelt projekt og 4 pct. af bevillingsbeløbet, mens der i 2006 slet ikke blev bevilget projekter inden for traditionelt store sektorer som vedvarende energi og sundhedsvæsen. Mejeri- og slagterisektoren tegnede sig for to projekter – i Kina og Nicaragua – og 4 pct. af bevillingsbeløbet i 2006.

Kommunikation er mange ting

Kommunikation blev den sektor, der fik den største andel af bevillingsbeløbet i 2006 – nemlig 48 pct. De i alt seks projekter viser, at ”kommunikation” er en meget bred sektor: Fire projekter i Vietnam med en samlet kontraktsum på 141 mio. kr. retter sig alle mod mediebranchen. Projekterne, som omfatter levering af moderne udstyr til lokale tv-stationer og journalistisk træning af personalet, skal bidrage til en mere kvalificeret og uafhængig presse, som kan sætte fokus på bl.a. demokrati og menneskerettigheder (se case side 17).

I Zambia skal et projekt med en kontraktsum på 36 mio. kr. levere udstyr og teknologi til fiberkabler til dataoverførsel via bredbånd (se case side 29), mens et projekt i Mozambique med en kontraktsum på 112 mio. kr. skal sikre fattigere dele af befolkningen adgang til telekommunikation (se case side 9).

Midlertidigt stop for vindmølleprojekter

Når der som nævnt ikke blev bevilget et eneste projekt inden for vedvarende energi i 2006, skyldes det, at det i 2006 blev besluttet at indføre et midlertidigt stop for støtte til vindmølleprojekter. Årsagen er, at vindmøllefabrikanterne har så travlt på andre markeder, at der ikke kan sikres den fornødne konkurrence i udbud af vindmølleprojekter i udviklingslandene. Det midlertidige stop varer, til markedssituationen ændrer sig.

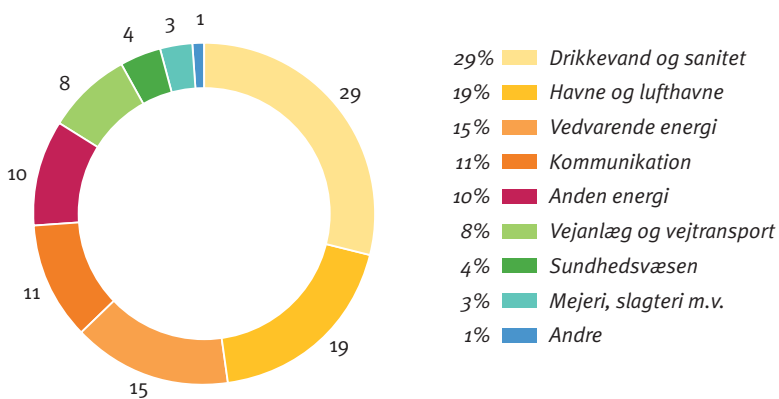
Historisk overblik

Fordelingen på sektorer siden 2002

For hele perioden 2002-2006 er den overvejende del af det samlede bevillingsbeløb givet til projekter inden for sektorerne drikkevand og sanitet, havne og lufthavne, vedvarende energi og kommunikation, jf. figur 4.B. Men også en lang række andre sektorer har i perioden modtaget støtte under blandede kreditter. Sektorfordelingen har været forholdsvis stabil gennem årene, selv om der har været afvigelser i enkelte år.

Fordelingen på sektorer er i god overensstemmelse med ordningens strategiske ramme og de tværgående hensyn i dansk udviklingsbistand, hvor der bl.a. lægges vægt på de miljømæssige hensyn og en udbygning af de sociale sektorer, herunder sundhed og uddannelse.

FIGUR 4.B – BEVILLINGER I ALT 2002-2006, FORDELT PÅ SEKTORER

Støtten går især til offentlige projekter, der giver basale serviceydelser til befolkningen og til den private sektor

Hovedparten af de blandede kreditter bevilges til offentlige projekter. Støtten til projekter med offentlige købere vil ofte have en positiv effekt på det lokale erhvervs-klima, bl.a. ved at medvirke til at sikre bedre sundheds- og uddannelsesforhold samt til at etablere infrastruktur, herunder IT og telekommunikation. Typisk bidrager projekterne til at tilvejebringe basale serviceydelser for befolkningen som rent drikkevand, kloakering, spildevandsrensning, sygehuse, uddannelse og opvarmning af boliger.

Støtten til fire tv-projekter i Vietnam markerer, at blandede kreditter også kan være med til at fremme de tværgående hensyn i dansk udviklingsbistand og understøtte den danske sektorprogramstøtte, bl.a. til demokratisering og god regeringsførelse.

CASE: VANDFORSYNINGSPROJEKT I TONGA

Formål: At forbedre drikkevandsforsyningen og dermed sundhedstilstanden i hovedstaden Nuku'alofa og en mindre by, Neiafu. Eksisterende ledningsnet og brønde skal rehabiliteres, og der skal etableres nyt vandreservoir. Projektet vil mindske tabene i vandforsyningen og have en positiv effekt på miljøet.

Kontraktsum: 26 mio. kr.

Status: Afventer udbud.

Bevillinger i 2002-2006

Hovedparten gik til drikkevand og sanitet, havne og lufthavne, vedvarende energi og kommunikation.

SDR = *Special Drawing Rights* er en sammenvejet valutakurs, som offentliggøres af Den Internationale Valutafond (IMF).

Den direkte støtte til den private sektor går især til den lokale fødevarerindustri

Den direkte støtte til den private sektor udgør en mindre andel af de blandede kreditter. Det har sin naturlige forklaring: OECD's overordnede regler for bundne bistandskreditter sætter grænser for støtten til finansielt levedygtige projekter. De mindst udviklede lande kan dog modtage støtte til finansielt levedygtige projekter, mens der i de øvrige modtagerlande kun kan ydes støtte til finansielt levedygtige projekter med en kontraktsum under 2 mio. SDR (ca. 17 mio. kr. ultimo 2006).

Den direkte støtte til den private sektor vedrører primært industriprojekter inden for fødevarerforarbejdning. Typisk fremmer støtten udviklingen af et lokalt område, eksempelvis ved at man forarbejder lokale afgrøder og dermed fremmer beskæftigelsen. Der er også givet støtte til at forbedre miljø- og arbejdsmiljøforhold på industrivirksomheder. Der er ligeledes inden for den private sektor givet støtte til vedvarende energiprojekter, der bidrager til bæredygtig vækst.

Hvilke danske virksomheder har stået for leverancerne i 2002-2006?

Et forholdsvist bredt udsnit af danske virksomheder har stået for leverancerne til de støttede projekter under Ordningen.

Kontrakter 2002-2006

Antal danske virksomheder: 18
Plus en lang række danske underleverandører.
Samlet indgået kontraktsum:
2.581 mio. kr.

KONTRAKTER I ALT 2002-2006, FORDELT PÅ LEVERANDØRER

ABB A/S	9%	JV Pihl / Läckeby-Purac	6%
Alcatel Danmark A/S	18%	MT Højgaard a/s	28%
BWSC A/S	9%	Per Aarsleff A/S	6%
Cimbria Unigrain A/S	6%	Vestas A/S	12%
Danfoss A/S	3%	Andre ¹⁾	6%
Danish Medical Industries Ltd. A/S	5%		

1) I alt 8 leverandører som individuelt tegner sig for mindre end 2 pct. af de samlede bevillinger.

I alt har danske virksomheder i perioden sikret sig ordrer for 2.581 mio. kr. gennem Ordningen for Blandede Kreditter.

I alt har 18 forskellige danske virksomheder været kontraktholdere på projekter under Ordningen. Herudover fungerer en lang række større og mindre danske virksomheder ofte som underleverandører af både udstyr og serviceydelser til den virksomhed, der har hovedansvaret for den kommercielle leverance i hvert projekt.

Den højeste andel af den samlede kontraktsum i perioden – 28 pct., svarende til en kontraktsum på 689 mio. kr. – har MT Højgaard a/s sikret sig med store projekter i Sri Lanka og Bangladesh.

Vietnam

BEDRE TV I FATTIGE PROVINSER

Udstyr som adgangsbillet til at fremme en fri presse

Tv-mediet kom først til Vietnam i 1970, og det nationale tv-selskab, Vietnam Television, er fortsat præget af, at Vietnam har ét-parti-styre. For eksempel uddannes de fleste journalister på det parti-kontrollerede Ho Chi Minhs Politiske Akademi i Hanoi. Men der er samtidig – ikke mindst på Vietnam Televisions lokale stationer i landets 61 provinser – et stort ønske om at lave mere moderne journalistik for at leve op til et nationalt tv-selskabs public service-forpligtelser. Danmark har tidligere støttet leverancer af udstyr til tv-stationer i to provinser, og i 2006 blev tre projekter bevilget til endnu tre provinser. Erfaringerne med de to første projekter har været gode, men også vist, at hvis det nye udstyr skal føre til andet end pænere lyd og billeder, så skal det ledsages af mere journalistisk træning. Derfor blev der bevilget en træningspakke på 10 mio. kr., der betyder, at personalet på alle fem støttede lokalstationer kan blive væsentligt bedre rustede til deres job. Træningspakken gives som gavebistand.

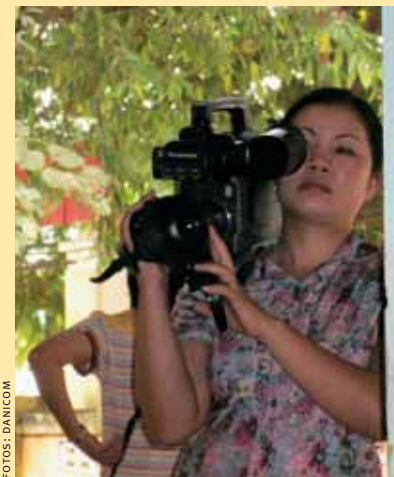
Træning i kritisk journalistik

Alle de fem provinser, som modtager den danske tv-støtte, er blandt Vietnams fattigste og har et stort islæt af etniske minoriteter, der typisk har ringe uddannelse og barske levevilkår. Trods et officielt forbud mod diskrimination af etniske minoriteter, oplever de i praksis en betydelig diskrimination. Sådanne problemer er der ikke den store tradition for at tage op i vietnamesisk tv, og journalisterne er ikke uddannet til kritisk journalistik. Det skal træningsprogrammet, der er blevet til i kraft af de dansk-støttede udstyrsleverancer, være med til at rukke ved. Træningen vil fokusere både på at opgradere ledelsen og dens færdigheder samt kundskaber hos den enkelte journalist. De basale journalistiske færdigheder skal styrkes, og anvendelsen af det nye udstyr og de muligheder det giver vil indgå i træningen. Træningen vil også fokusere på andre kontroversielle emner som sociale problemer og korruption. Ambitionen er, at de fem tv-stationer kan udvikle sig til at blive rollemodeller for andre provinsstationer i Vietnam. Herved støttes den demokratiske udvikling til gavn for minoriteter og marginaliserede grupper.

Fri presse i tråd med dansk bistandsfokus i Vietnam

En mere kvalificeret og uafhængig presse kan være med til at støtte en række af de områder, Danmark via sin mangeårige gavebistand til Vietnam også har fokuseret på: Demokrati, god regeringsførelse, etniske minoriteter, kampen mod korruption og for menneskerettigheder.

I 2006 blev der bevilget hele tre projekter, der skal sikre lokale tv-stationer i Vietnam moderne udstyr. Samtidig blev der bevilget en solid træningspakke, så det nye udstyr også kan bruges til at lave tv med et bedre indhold.

FOTOS: DANICOM

FAKTA

Kontraktsum:	141 mio. kr.
Bevilling:	70 mio. kr.
Status:	Afventer udbud.

4. BLANDEDE KREDITTER FREM MOD ÅR 2008

I bilag 4 finder du en liste over de screenede projekter.

Rammen på Finansloven for Ordningen for Blandede Kreditter er fra 2007 øget fra 300 til 350 mio. kr.

CASE FRA PIPELINE: VAND I BURKINA FASO

Formål: At forbedre befolkningens adgang til drikkevand og sanitet i Ouahigouya, der har et stærkt stigende befolkningstal, men allerede nu alvorlig mangel på drikkevand.

Forventet kontraktsum: 100 mio. kr.

Status: Screenet.

Supplerer dansk gavebistand

Danmark har siden 1998 ydet sektorprogramstøtte til vand og sanitet i Burkina Faso og har et godt samarbejde med det nationale vandforsyningsselskab, ONEA. Det er veldrevet og har vist sig i stand til at generere et overskud på lånefinansieret byvandforsyning. Det kan være med til at finansiere vandforsyning på landet, og projektet understøtter på den måde den danske sektorprogramstøtte.

4.1 Projekter under forberedelse

Aktiviteterne i 2007 og 2008 og videre frem bliver i høj grad påvirket af den ændrede strategiske ramme for Ordningen for Blandede Kreditter, der blev besluttet i 2006. Som nævnt i kapitel 3 har der i de seneste år været så stor succes med at tiltrække nye projekter til Ordningen, at kravene til de projekter, der bevilges, er blevet skærpet, selv om rammen på Finansloven for Ordningen for Blandede Kreditter i 2007 er øget fra 300 til 350 mio. kr.

Ved vurderingen af nye projekter betyder det konkret:

- At enkeltprojekter med mere end 100 mio. kr. i støtte i en periode *kun* vil kunne bevilges i programsamarbejdslandene.
- At der i Kina *kun* vil kunne ydes støtte til projekter i de mindre udviklede områder, der opfylder Danidas krav til fattigdomsorientering.
- At projekter, der fremmer erhvervsudvikling i modtagerlandet, opprioriteres.
- At mindre projekter opprioriteres.
- At indsatsen for at koordinere og sikre optimal synergi mellem blandede kreditter og de øvrige danske erhvervsinstrumenter opprioriteres (Læs mere om det i kapitel 6).

Usikre projekter ud af pipelinen

Forventningerne til hvilke projekter, der kan bevilges i 2007, bygger i høj grad på listen over screenede projekter. Ved screeningen ses der bl.a. på projektets udviklingsmæssige relevans, projektbeskrivelser, budget, tidsplan og landets kreditværdighed. At et projekt er screenet og optaget på listen over screenede projekter, betyder, at Udvalget for Blandede Kreditter har tilkendegivet, at projektet principielt vurderes at være egnet til finansiering med en blandet kredit. Det er også et krav, at der foreligger en gennemarbejdet projektdokumentation, og at modtagerlandet har tilkendegivet, at projektet er prioriteret.

Screeningen danner grundlag for det videre arbejde med projektet, men medfører ikke nogen garanti for, at projektet modtager en bevilling.

Blandt de screenede projekter blev der tidligere opereret med to kategorier: Kategori 1, som omfatter de relativt sikre projekter, og kategori 2, som omfatter de usikre projekter. Men denne opdeling er afskaffet, fordi det høje aktivitetsniveau de seneste år og den store tilgang af projekter har betydet, at man ikke arbejder videre med projekter, der fra starten vurderes som usikre.

PROJEKTER I PIPELINE – SCRENEDE PROJEKTER (BELØB I MIO. KR.)

Antal projekter	18
Forventet kontraktsum	1.394
Forventet lånebeløb	1.302
Forventet rentestøtte m.v.	664

Projekter i pipeline

De screenede projekter er fordelt på 12 lande og fordeler sig med 11 projekter i Asien, seks i Afrika og et i Latinamerika, jf. bilag 4.

Projekter i pipeline i Asien

Asien tegner sig for ca. 40 pct. af den samlede forventede støtte med bl.a. et stort vandprojekt i Indonesien til en estimeret kontraktsum på 140 mio. kr. og et stort elektrificeringsprojekt på Maldiverne til en estimeret kontraktsum på 119 mio. kr.

PROJEKTER I PIPELINE I ASIEN (BELØB I MIO. KR.)

Antal projekter	11
Forventet kontraktsum	571
Forventet lånebeløb	530
Forventet rentestøtte m.v.	252

Projekter i pipeline i Afrika

Afrika figurerer med seks projekter, men de er gennemgående større end projekterne i Asien og tegner sig tilsammen for ca. 55 pct. af den samlede forventede støtte. Det understreger endnu engang, at de ekstra ressourcer, som er blevet brugt de seneste år på at udvikle projektmuligheder i de afrikanske programsamarbejdslande, giver resultater. Ordningen for Blandede Kreditter har vitterligt fået øget fokus på Afrika og hermed større aktivitetsniveau.

Det største screenede projekt i Afrika er et bro-projekt i Zambia til en estimeret kontraktsum på ca. 234 mio. kr. Der er også to vindmølleprojekter i Kenya til en estimeret kontraktsum på i alt 228 mio. kr.

De to vindmølleprojekter er fortsat i pipeline, og det er besluttet, at de vil blive udbudt som ubundne. Kun såfremt der kan skaffes tilstrækkelig konkurrence, vil projekterne kunne gå videre og få bevilliget støtte.

PROJEKTER I PIPELINE I AFRIKA (BELØB I MIO. KR.)

Antal projekter	6
Forventet kontraktsum	711
Forventet lånebeløb	669
Forventet rentestøtte m.v.	368

Et enkelt projekt i pipeline i Latinamerika

Ligesom sidste år er der kun et enkelt projekt i pipelinen i Latinamerika, nemlig et sundhedsprojekt i Honduras til en estimeret kontraktsum på 112 mio. kr.

Færre projekter screenes

Der stilles større krav til projekterne bl.a. med hensyn til relevante myndighedsgodkendelser, garantier, synergi med andre programmer m.v. Et projekt med mange uafklarede forhold kan derfor ikke forventes at blive screenet. At antallet af screenede projekter falder, skyldes således den skarpere prioritering. Den tendens vil med al sandsynlighed fortsætte i årene fremover, også selv om den årlige udbetalingsramme er øget til 350 mio. kr. fra 2007.

CASE FRA PIPELINE: BROER OVER ZAMBEZI-FLODEN

Formål: At bygge tre broer og 33 km tilkørselsvej i den vestlige/nordvestlige del af Zambia for at forbedre infrastrukturen og dermed opnå større økonomisk vækst og reducere fattigdommen.

Kontraktsum: 234 mio. kr.

Status: Screenet.

Danmark har i flere år ydet sektorprogramstøtte til veje i Zambia. En ny fase ventes indledt i 2007, og broprojektet supplerer den danske sektorprogramstøtte.

CASES FRA PIPELINE: VINDMØLLER I KENYA

Formål: At levere bæredygtig energi og derigennem forbedre grundlaget for bæredygtig økonomisk udvikling i Kenya. To vindmølleparker i N'Gong og Naivasha med en samlet kapacitet på 35 MW skal reducere Kenyas afhængighed af vandkraft og importerede brændsler.

Forventet, samlet kontraktsum: 228 mio. kr.

Forventet, samlet bevilling: 101 mio. kr.

Status: Screenet, men afventer.

Egypten

STRID BLÆST = GRØN ENERGI

Ved Zafarana langs Suezgolften i Egypten findes nogle af de bedste betingelser i verden for at udnytte vindenergi. I 2005 blev det største blandet kredit-projekt nogensinde bevilget: En 120 MW vindmøllepark ved Zafarana. Projektet forventes at gå i gang i 2007.

FOTOS: VESTAS A/S

FAKTA

Leverandør:	Gamesa Eólica
Kontraktsum:	825 mio. kr.
Bevilling:	307 mio. kr.
Status:	Afventer kontrakt.

Stolt dansk vindmølletradition i Egypten

Egypten er som skabt til vindmøller i stor målestok: I store dele af landet blæser det meget døgnet rundt, året rundt, og 95 pct. af egypterne har klumpet sig sammen i den smalle Nildal. Forblæste kyst- og ørkenområder ligger derfor øde hen, parate til at tage imod store vindmølleparker til at dække Egyptens voksende energibehov. Sådan et sted er Zafarana ved Suezgolften, hvor Danmark allerede i 1998 med 185 mio. kr. i gavebistand finansierede den første vindmøllepark på 30 MW. Lige siden Egypten blev dansk programsamarbejdsland i 1989 har Danmark støttet energisektoren, bl.a. et testcenter for vindmøller og en national masterplan for udnyttelse af vindenergi. Og der var plads til flere vindmøller ved Zafarana. I 2002 blev Zafarana II ligeledes på 30 MW bevilget som et blandet kredit-projekt med en bevilling på 61 mio. kr. kombineret med 30 mio. kr. i gavebistand fra den danske energisektorprogramstøtte. Zafarana II stod klar i 2004.

For megen medvind

Møllerne i både Zafarana I og II blev leveret af danske firmaer, Zafarana I af Nordex, Zafarana II af Vestas. Zafarana III er det største blandet kredit-projekt siden Ordningens start i 1994 med en kontraktsum på 825 mio. kr. og en bevilling på 307 mio. kr. Men projektet har vist sig vanskeligere at gennemføre end ventet. Markedssituationen betyder fyldte ordrebøger. I 2006 blev det derfor besluttet at udbyde projektet under den ubundne ordning for at sikre tilstrækkelig konkurrence. Det betød, at leverandører i alle OECD-lande kunne byde. I starten af 2007 bliver der skrevet kontrakt med det spanske firma, Gamesa Eólica, og i 2010 forventes vindmøllerne i Zafarana III at snurre.

Midlertidig pause for vindmølle-projekter

Det hårde pres på vindmøllebranchen – ikke kun i Danmark, men internationalt – førte i 2006 til, at finansieringen af nye vindmølleprojekter under Ordningen for Blandede Kreditter blev sat midlertidigt i bero.

Dansk køb af CO₂-kreditter

Alternativet til vindenergi i Egypten er termiske kraftværker baseret på naturgas. Zafarana III kan over en 20 års periode spare mere end 2,3 mia. m³ gas svarende til en CO₂-reduktion på ca. 4,7 mio. tons, og Danmark har indgået aftale med Egypten om køb af en andel af CO₂-kreditterne.

5. RENT VAND TIL DEN GAMLE KONGEBY

43.000 husstande på Sri Lanka vil inden for de næste par år få adgang til rent drikkevand direkte i deres hjem. I fem landsbyer syd for Sri Lankas næststørste by, den tidligere kongeby, Kandy, er danske MT Højgaard a/s i gang med et projekt til omkring 317 mio. kr. finansieret med en blandet kredit. Projektet leder vand fra nærliggende floder frem til renseanlæg og videre ud gennem rør, så omkring 215.000 mennesker sikres adgang til rent drikkevand.

Projektet involverer ganske mange forskellige aktører, både på Sri Lanka og i Danmark, og forarbejdet tog flere år.

I dette kapitel fortælles historien om Kandy-projektet som et eksempel på, hvordan ideen til et blandet kredit-projekt undfanges og realiseres.

Kronologi

Februar, 2002: Optakten

Freden kommer til Sri Lanka, i hvert fald for et stykke tid. Efter mange års borgerkrig indgår De Tamilske Tigre og Sri Lankas regering en våbenhvile, der giver fornyet optimisme i landet. Våbenhvilen fører til en konference i marts 2002 i den srilankanske hovedstad Colombo, arrangeret af den danske ambassade i New Delhi. Formålet er bl.a. at undersøge mulighederne for at støtte projekter med danske blandede kreditter, og en række danske virksomheder og lokale organisationer deltager.

I juni 2002 holdes der en stor international donorkonference i Sri Lanka. Donor-samfundet vil vise sin vilje til at støtte landet i håbet om, at udvikling kan være med til at sikre freden. Danmark deltager også, for nok er Sri Lanka ikke et dansk programsamarbejdsland, men dog et udviklingsland, som Danmark gerne vil støtte.

Med i den danske delegation er en repræsentant fra Sekretariatet for Blandede Kreditter, der er med for at gøre Sri Lankas regering opmærksom på blandede kreditter som en mulighed for at finansiere deres mange projektforslag til f.eks. vand, miljø, veje, kloakker og anden infrastruktur.

Samtidig undersøger det danske firma Per Aarsleff A/S konkrete projektmuligheder i Sri Lanka.

April 2003: Rammeaftale om blandede kreditter

Efter et grundigt forarbejde, der påbegyndtes i oktober 2002, er en dansk delegation igen på Sri Lanka for at underskrive en rammeaftale om blandede kreditter med Sri Lankas regering. Aftalen stiller Sri Lanka dansk bistand i udsigt til at gennemføre projekter under ordningen for i alt 60 mio. dollars (ca. 370 mio. kr.) i årene 2003-2006. En sådan aftale er ikke en betingelse for støtte, men et klart signal til myndighederne i modtagerlandet om, at man kan forvente støtte og gerne må komme med konkrete projektidéer. Den danske delegation, der bl.a. består af repræsentanter fra Sekretariatet for Blandede Kreditter, mødes med flere ministerierepræsentanter for at orientere om ordningen. De taler bl.a. med Vandministeriet om et kloakprojekt, Danidas konsulenter samtidig er i færd med at appraise. Ministeriet har andre projektforslag, f.eks. inden for vand og sanitet, som er et højt prioriteret dansk indsatsområde. Projektforslaget er en liste med 7-8 projekter, så danskerne beder om at få en prioriteret liste med korte beskrivelser af projekterne.

August, 2003: Kandy-projektet nævnes første gang

En prioriteret liste fra Sri Lanka med en beskrivelse af otte vand-projekter til i alt 122 mio. dollars sendes til Udenrigsministeriet. Sekretariatet for Blandede Kreditter iværksætter en fact-finding mission, der i samarbejde med de srilankanske myndigheder udpeger fire

Case om et projekt på Sri Lanka finansieret med Blandede Kreditter: Towns South of Kandy Water Supply Project

AKTØRERNE

Køber: Sri Lankas statslige vandmyndigheder, National Water Supply & Drainage Board (NWSDB).

Leverandør: MT Højgaard a/s.

Långiver: Danske Bank.

Låntager: Sri Lankas finansministerium.

Garant: Eksport Kredit Fonden.

Bistandsyder: Danida.

Kontraktsum: 316,68 mio. kr.

Bevilling: 123,30 mio. kr.

Per Aarsleff A/S tidligt ude

Det danske firma Per Aarsleff A/S var hurtigt ude efter våbenhvilen i februar 2002 og gik i gang med at undersøge mulighederne for at udbedre en del af det nedbrudte kloaksystem i hovedstaden Colombo finansieret med blandede kreditter. Det skete i samarbejde med de lokale vandmyndigheder (NWSDB). Allerede i slutningen af juni samme år kunne projektet screenes af Udvalget for Blandede Kreditter, der fandt det egnet til støtte. Efter yderligere studier og forarbejde godkendte udvalget i maj 2003 projektet med en kontraktsum på ca. 168 mio. kr. og en bevilling på 66 mio. kr., og så kunne et udbud af projektet forberedes med teknisk bistand fra Danida. Udbuddet blev dog noget forsinket på grund af parlamentsvalget på Sri Lanka i april 2004, men blev gennemført med deltagelse af to danske virksomheder. En af dem var Per Aarsleff A/S, der vandt og i november 2004 kunne underskrive en kontrakt med de lokale vandmyndigheder til udbedring af dele af kloaksystemet i Colombo. Projektet ventes færdigt i efteråret 2007.

projekter, herunder Kandy-projektet, som mest egnede til støtte. I december afleverer Sri Lanka et feasibility-studie for Kandy-projektet, der dermed er kommet et væsentligt skridt nærmere.

Januar, 2004: Kandy-projektet screenes

Kandy-projektet forelægges for første gang Udvalget for Blandede Kreditter. Den totale kontraktsum forventes at løbe op i 184 mio. kr., bevillingssummen i 76 mio. kr. Udvalget siger ja til projektet. Screeningen er ikke noget forhåndstilsagn om støtte, men betyder, at forberedelserne kan tage fart. Allerede samme måned sender Udenrigsministeriet en mission af sted for at "appraise", dvs. foretage en bistandsvurdering af projektet. Samtidig går der besked af sted til Sri Lankas finansministerium. De skal give tilsagn om, at projektet også fra srilankansk side har første-prioritet og vil få den medfinansiering, det kræver. I april afleverer appraisal-missionen sin rapport, og i maj kommer det nødvendige brev fra Sri Lankas finansministerium. Første fase af et langt forarbejde er slut.

2. juni, 2004: Kandy-projektet bevilges

På mødet bevilger Udvalget for Blandede Kreditter støtte til Kandy-projektet, der siden screeningen i januar er vokset. Den samlede estimerede projektsum fra 184 til 219 mio. kr., bevillingen fra 76 til 94 mio. kr. Men der er stadig lang tid til – og meget arbejde, der skal gøres – før spaden kan stikkes i jorden. Først og fremmest skal man finde ud af, hvem der skal udføre arbejdet. Projektet er bevilget som et bundet projekt, dvs. at det skal leveres af et dansk firma. Men det er køberen, Sri Lankas statslige vandmyndigheder (NWSDB), der skal stå for udbuddet og underskrive kontrakten. Med i den danske projektpakke er gavebistand til at forberede udbudsmaterialet.

November, 2004: Teknisk rådgiver kobles på

Rådgivere fra firmaet Carl Bro engageres for at hjælpe de srilankanske myndigheder, ikke blot med at forberede udbudsmaterialet, men også med at udarbejde en miljøanalyse, vurdere de lokale vandressourcer m.m.

April 2005: Projektet udbydes

Under arrangementet "Danish Days" i Colombo orienteres deltagerne, der bl.a. tæller MT Højgaard a/s, om kommende udbud af projekter under Ordningen for Blandede Kreditter, herunder Towns South of Kandy Water Supply Project. Og den 15. april er alt klart: Projektet udbydes af NWSDB blandt danske firmaer, og det annonceres i danske medier, på Udenrigsministeriets hjemmeside og på Sri Lanka.

13.-14. maj, 2005: Site visit

De firmaer, der ønsker at byde, besøger Kandy for at få forevist det geografiske område, hvor projektet skal gennemføres. Oprindeligt er fristen til at afgive bud sat til den 7. juli 2005, men den udsættes til 1. september, bl.a. fordi firmaerne har en masse opklarende spørgsmål til projektet, og fordi arbejdet med at udarbejde tilbudene er ret omfattende.

Maj-august, 2005: Tilbud udfærdiges

MT Højgaard a/s bruger 3 måneder på at indhente priser og regne tilbud. I samme periode udbyder NWSDB to andre vandprojekter i Sri Lanka, der finansieres med blandede kreditter af Danida. MT Højgaard a/s vælger at koncentrere sig om Kandy-projektet.

September-oktober, 2005: Teknisk vurdering af budene

Da fristen udløber er der kommet bud fra tre firmaer. Budene bliver i første omgang underkastet en teknisk evaluering af de srilankanske myndigheder. Evalueringsrapporten sendes til Udenrigsministeriet, der den 18. oktober meddeler, at man ikke har nogen indvendinger mod den.

25. oktober, 2005: Hvem vinder?

Efter den tekniske evaluering kan de økonomiske bud åbnes. MT Højgaard a/s har den laveste pris. De srilankanske myndigheder vurderer budene og anbefaler meget hurtigt, at der indledes kontraktforhandlinger med MT Højgaard a/s. Allerede den 28. oktober giver Udenrigsministeriet sin accept. Kontraktforhandlingerne kan indledes.

November, 2005: Dyrere end beregnet

Kontraktforhandlingerne slutter den 10. november, men projektet er undervejs blevet ca. 100 mio. kr. dyrere end oprindeligt anslået. Det skyldes, bl.a. at der skal leveres flere rør, vanskeligere konstruktionsforhold end først antaget og generelle prisstigninger. I Danmark godkender Udvalget for Blandede Kreditter den forhøjede pris, og på Sri Lanka godkender regeringen kontrakten med det danske firma.

4. maj, 2006: Kontrakten underskrives

Den endelige kontrakt på 316,68 mio. kr. mellem Sri Lankas statslige vandmyndigheder (NWSDB) og MT Højgaard a/s underskrives. Det forberedende designarbejde ventes at tage ni måneder, den egentlige udførelse godt to år. Umiddelbart herefter underskrives låneaftalen mellem Sri Lankas finansministerium og Danske Bank. Arbejdet, i første omgang med designet og med at udvide de eksisterende lokaler hos de regionale vandforsyningsmyndigheder, kan endelig gå i gang.

29. august, 2006: Åbningsceremoni

Under stor festivitas og overværelse af flere srilankanske ministre går arbejdet officielt i gang. På grund af stor samarbejdsvilje fra Sri Lankas statslige vandmyndigheder kan det egentlige arbejde påbegyndes i oktober efter kun seks måneders design mod de forventede ni.

Status ultimo 2006

Arbejdet skrider planmæssigt frem og forventes afsluttet medio 2009.

Øvrig dansk udviklingsbistand til Sri Lanka

Danmarks deltagelse på donorkonferencen i 2002 blev i 2003 fulgt op af en bevilling på 156 mio. kr. for en tre års periode til at understøtte den fredsproces, der blev indledt med våbenhvilen i februar 2002. Pengene er blevet anvendt til:

- Minerydning
- Reintegration og repatriering af internt fordrevne
- Forsoningsprocessen og konfliktforebyggelse
- Fremme af menneskerettigheder og demokrati.

Danmark stillede også frem til 2006 med observatører til at overvåge våbenhvilen. Efter flodbølgen den 26. december 2005 ydede Danmark desuden en omfattende humanitær bistand til Sri Lanka og bidrog med 50 mio. kr. til genopbygning af drikkevandsforsyningen i udvalgte områder.

Sideløbende støtte til kapacitetsopbygning

Der er et stort behov for investeringer i vandsektoren. Men investeringer alene kan ikke gøre det. Ved appraisal af Kandy-projektet i januar 2004 identificeres og tydeliggøres træningsbehovet. Samtidig er der flere potentielle vandprojekter på vej, der kan forvente støtte, hvor der også er behov for træning i ledelse og drift af vandselskaber. Derfor bevilger Udvalget for Blandede Kreditter i november 2004 en træningspakke på 11,8 mio. kr. til kapacitetsopbygning i vandselskaberne og i de relevante myndigheder.

Nicaragua

NATUREN SKAL SPARES FOR SLAGTEBLOD

Mindre forurening, arbejdspladser og øgede eksportindtægter. Det er noget af Nicaraguas udbytte af en ny fabrik, der skal oparbejde animalsk blod fra slagterier. Fabrikken bliver til med støtte fra en blandet kredit, B2B Programmet og IFU.

Danske erhvervsinstrumenter spiller sammen

En ny fabrik til at oparbejde slagteblod i Nicaragua er et godt eksempel på, hvordan erhvervsinstrumenterne i den danske udviklingsbistand kan spille sammen. Nicaragua er et dansk programsamarbejdsland og Latinamerikas næstfattigste land med et enormt behov for nye arbejdspladser, økonomisk udvikling og eksport, men med få midler til – og begrænset tradition for – at skåne miljøet.

Oksekød – ikke mindst til de amerikanske burger-restauranter – er blandt Nicaraguas vigtigste eksportvarer, men en stor del af landets hjemmemarkeds-slagterier arbejder under primitive forhold og udleder slagteblod direkte i naturen. Det skader både arbejdsmiljøet og det eksterne miljø, men er også det rene spild, for slagteblodet og andre biprodukter kan oparbejdes til kommercielle produkter og videresælges til foder- og fødevarerindustrien. Det kræver imidlertid moderne teknologi og kapital. Begge dele er nu på vej fra Danmark.

Men forarbejdet har taget tid: I 2004 bevilgede det danske B2B Program 4,8 mio. kr. til et samarbejde mellem et firma i Nicaragua, Nicamex, og danske Sera-Scandia A/S. De havde etableret et joint venture med henblik på at bygge fabrikken. B2B-støtten går til indkøb af udstyr til indsamling af blodet fra Nicaraguas slagterier, miljøforbedring samt den ganske omfattende træning, der skal til, for at de omkring 40 ansatte kan bruge det moderne udstyr. Men trods de mange gode formål og B2B-støtten kunne fabrikken ikke opføres med rent kommercielle lån. Jordskælvsfare gør det dyrt at bygge i Nicaragua, og det – sammen med andre faktorer – gjorde projektet væsentligt dyrere og derfor vanskeligere at finansiere end oprindeligt projekteret.

Tæt på at blive sat i stå

I marts 2006 blev en blandet kredit bevilget. I første omgang søgte projektet yderligere garantistillelse hos Nicaragua-afdelingen af Central American Bank for Economic Integration, der var uhyre positiv, men så afventende i forhold til at træffe en beslutning, at det var ved at stoppe hele projektet. Så kom IFU, Investeringsfonden for Udviklingslandene på banen i slutningen af 2006. IFU kender i forvejen Sera-Scandia fra samarbejde i andre lande i Latinamerika, og i december 2006 faldt det finansielle set-up på plads, og det betyder, at et dansk firma, Anhydro, kan levere moderne udstyr for 15 mio. kr. til den nye fabrik.

Jo tættere samspil, desto bedre

Ole Bødtker Nielsen, bestyrelsesformand i Sera-Scandia, ser store perspektiver i, at de danske erhvervsinstrumenter supplerer hinanden. ”Jo tættere samarbejdet er, desto bedre. Et projekt som vores har brug for støtte både til træning og finansiering”, mener han, der håber at etablere lignende projekter i de mange andre latinamerikanske lande, hvor Sera-Scandia allerede er repræsenteret.

FAKTA

Kontraktsum: 15,2 mio. kr.
Bevilling: 5,6 mio. kr.
Status: Bevilget.

6. BLANDEDE KREDITTER SKAL BLANDE SIG

Den danske ambassade i Nairobi i Kenya fik sidste år en ”Business Unit”, en erhvervsenhed, med Hans Henrik Madsen som koordinator og Joe Okudo som sin kenyanske programmedarbejder. De to har nok at lave. De har nemlig ikke blot ansvaret for den brede danske bistand til Kenyas erhvervssektor, som Danmark indledte i 2005. De er også ansvarlige for, at de mange erhvervsinstrumenter i den danske bistand til Kenya spiller sammen:

- Ordningen for Blandede Kreditter
- B2B Programmet
- OPP

Hertil kommer, at de også er godt orienterede om den mere traditionelle danske programbistand til Kenya samt følger med i Investeringsfonden for Udviklingslandenes (IFU) aktiviteter.

Tidligere havde ambassaden en særlig koordinator for Privat Sektor Programmet, der i 2006 blev relanceret som B2B Programmet. Men samtænkningen – både med den øvrige danske bistand og imellem erhvervsinstrumenterne – har holdt sit indtog på ambassaden i Nairobi, som den også har gjort det – eller er ved at gøre det – i den øvrige danske bistandsadministration.

De blandede kreditter skal blande sig. Og samtænkningen rummer en række fordele, mener Hans Henrik Madsen.

6.1 Strategiske fordele

”Den tidligere PS-koordinator vidste i princippet ikke noget om den øvrige danske bistand til Kenya eller om de øvrige erhvervsinstrumenter. Det var i hvert fald ikke en del af jobbeskrivelsen. Nu sidder vi med det samlede ansvar og får et langt bredere og mere indgående kendskab til mulighederne og udfordringerne i Kenyas private sektor. Det må alt andet lige føre til bedre bistand til gavn for både Kenya og for de danske virksomheder, som via de forskellige erhvervsinstrumenter engagerer sig i Kenya eller har et ønske om at gøre det,” siger Hans Henrik Madsen.

”Vi opbygger en enorm viden om den private sektor i Kenya, og det kommer alle til gode. Via den danske støtte til erhvervssektoren støtter vi Kenyas nationale erhvervssektorstrategi. Det giver os indsigt, indflydelse og en masse kontakter på det overordnede niveau. Samtidig sørger vores kontakt til kenyanske virksomheder og danske firmaer i Kenya gennem Ordningen for Blandede Kreditter og B2B Programmet for, at vi også får indsigt i deres virkelighed. Vi får en hyppig opdatering, der gør, at vi på det overordnede niveau kan rejse de konkrete problemer og udfordringer, virksomhederne løber ind i.”

Blandede kreditter i Kenya

Siden 1995 er der ikke bevilget et eneste blandet kredit-projekt i Kenya, men i pipelinen er der i øjeblikket to projekter i Kenya, begge vindmølleprojekter. Og Hans Henrik Madsen er overbevist om, at flere er på vej.

”Vi arbejder meget målrettet i mejerisektoren, hvor der er et par B2B-projekter under opsejling, og her kan finansiering med blandede kreditter også komme på tale. I et land som Kenya er blandede kreditter fremragende til at støtte små kommercielle foretagender, der har svært ved at få kommercielle lån på rimelige betingelser,” mener Hans Henrik Madsen.

**CASE: ENERGIPROJEKT
I BURKINA FASO**

Formål: At forbedre energiforsyningen og reducere luft- og støjforureningen i hovedstaden Ouagadougou og dermed levevilkårene for indbyggerne ved at udvide kapaciteten på det lokale kraftværk og etablere en ringforbindelse.

Kontraktsum: 168 mio. kr.

Bevilling: 101 mio. kr.

Leverandør: BWSC A/S.

Køber: SONABEL.

Status: Projektet forventes afsluttet primo 2007.

Synergi med dansk gavebistand

Danmark har støttet energisektoren i Burkina Faso i næsten 30 år. De seneste år er støtten primært gået til land-områderne. Via en blandet kredit kan Danmark også støtte energiforsyningen i byområder med lånefinansiering.

6.2 Samtænkning på alle niveauer

Øget samtænkning og bedre synergi imellem erhvervsinstrumenterne og med den øvrige danske udviklingsbistand er de seneste år meldt ud som klare politiske og strategiske mål for at få mere og bedre bistand for pengene.

Eksemplet fra Kenya viser, hvordan der konkret arbejdes med målene i modtagerlandene. Men også ”hjemme” i Udenrigsministeriet sker der noget. Sekretariatet for Blandede Kreditter har intensiveret dialogen og samarbejdet med de ansvarlige for de øvrige danske erhvervsinstrumenter og for den øvrige bistand.

Fælles markedsføring

F.eks. holdes fremstød for og møder om erhvervsinstrumenter i stigende grad samlet, og der holdes jævnlige møder for at gennemgå pipelines til de forskellige erhvervsinstrumenter for at se, om der er mulighed for et samarbejde.

Sekretariatet har også systematisk kontakt til ambassader og de tekniske sektorfaglige rådgivere i Udenrigsministeriet, der planlægger de store, danske sektorprogrammer i programsamarbejdslandene, og det kan føre til, at et projekt, som der ikke var plads – eller råd – til under det danske sektorprogram, kan finansieres med en blandet kredit.

Synergi i Zambia

Et eksempel på det er et projekt fra Zambia, der er screenet, men ikke bevilget. Her skal der bygges tre broer og 33 km tilkørselsvej i den vestlige/nordvestlige del af Zambia. Broerne og vejene vil forbedre nytteværdien af de veje, der finansieres under det danske vejsektorprogram i Zambia, men kontraktsummen er på 234 mio. kr., og dermed var projektet for stort til at kunne rummes under vejsektorprogrammet. I stedet kan det realiseres med blandet kredit-finansiering.

6.3 Skærpede krav til projekterne

De øgede ambitioner om synergi og samtænkning fører også til skærpede krav til de enkelte projekter. Og det er muligt at skærpe kravene, fordi Ordningen – som tidligere omtalt – de seneste år har haft så stor succes og tiltrukket så mange projekter, at man kun behøver at realisere de bedste for at udnytte rammen for Ordningen.

De skærpede krav går netop på, at projekterne skal bidrage til synergien med Danidas sektorprogrammer og øvrige erhvervsinstrumenter, men også på, at de skal leve op til de overordnede hensyn i den danske udviklingsbistand.

Vigtige elementer i bistandsprøvnningen

- Passer projektet ind i de nationale fattigdomsstrategier og handlingsplaner?
- Komplementerer projektet Danidas sektorprogrammer i programsamarbejdslandene (særligt i Afrika)?
- Bidrager projektet til synergi mellem Ordningen for Blandede Kreditter og Danidas øvrige erhvervsinstrumenter?
- Tilgodeser projektet ligestilling, miljø og demokrati.

CASE: VANDPROJEKT I BANGLADESH

Formål: At forbedre drikkevandsforsyningen i hovedstaden Dhaka ved at etablere rensningsanlæg m.v. Det vil forbedre sundhedstilstanden og dermed levevilkårene for byens millionbefolkning.

Kontraktsum: 429 mio. kr.

Status: Udbud er under forberedelse.

Synergi med dansk gavebistand

Bangladesh er dansk programsamarbejdsland, og Danmark støtter bl.a. vand og sanitet. Men den danske gavebistand er især rettet mod landbefolkningen. Via Ordningen for Blandede Kreditter kan Danmark også støtte vand og sanitet i byområder, hvor behovene også er enorme.

FOTO: JØRGEN SCHYTTE

Samspil

MED IFU I ARMENIEN

CASE: BIOGASPROJEKT TIL GAVN FOR MILJØET

Formål: At etablere et biogasanlæg ved en stor fjerkræfarm for at udnytte de 220 tons daglig husdyrgødning og affald til el og varme. Restproduktet kan afsættes som organisk gødning.

Kontraktsum: 11,2 mio. kr.

Bevilling: 4,7 mio. kr.

Status: Projektet blev screenet i september 2006.

Synergi med IFU

Der etableres et selskab til at eje og drive anlægget. Hovedaktionæren er lokal, men det danske firma Bigadan, der har 20 års erfaring med biogasanlæg, er også med i aktionærkredsen. Det samme er IFU, Investeringsfonden for Udviklingslandene, der med sit indskud er med til at sikre, at projektet kan gennemføres.

CASE: TELEKOMMUNIKATION I BHUTAN

Formål: At sikre adgang til telekommunikation for den store del af befolkningen, der bor på landet. Det sker overvejende ved hjælp af trådløs teknologi, fordi Bhutans bjerge og lave befolkningstæthed gør kabelføring til en uoverkommelig investering.

Kontraktsum: 119 mio. kr.

Bevilling: 81 mio. kr.

Leverandør: Alcatel Danmark A/S.

Køber: Bhutan Telecom.

Status: Projektet forventes afsluttet i 2007.

Synergi med dansk gavebistand

Bhutan er dansk programsamarbejdsland, og Danmark støtter sektorerne sundhed, vand og sanitet, miljø og naturressourceforvaltning og uddannelse. Dansk bistand er især rettet mod landbefolkningen, der vil nyde godt af de bedre muligheder for telekommunikation.

Sydafrika

SAMSPIL MED B2B

CASE: BIOGASPROJEKT TIL GAVN FOR MILJØET

Formål: At etablere Sydafrikas første biomasse-fyrede kraftvarmeværk med en kapacitet på 4-6 MW. Anlægget skal producere el til det lokale forsyningsnet og anvende affaldsprodukter fra lokal tømmerproduktion som brændsel.

Kontraktsum: 89,5 mio. kr.

Bevilling: 36,3 mio. kr.

Status: Projektet blev screenet i maj 2006.

Synergi med B2B og CDM

Projektet er udviklet i et samarbejde mellem det sydafrikanske tømmerselskab, Cape Timber Resources Ltd., og det danske firma, Danish Forestry Extension A/S, som er et selvstændigt konsulentfirma under De Danske Skovdyrkerforeninger. Samarbejdet mellem de to firmaer og deres fælles projekt har fået støtte til træning og til et feasibility-studie på i alt 4,1 mio. kr. fra det danske B2B Program. Projektet kan realiseres, hvis finansieringen med en blandet kredit bevilges. Projektet er også udviklet som et CDM-projekt, fordi det medfører en reduktion af CO₂-udslippet, som Danmark evt. kan købe for at leve op til sine forpligtelser i henhold til Kyoto-protokollen.

Zambia

FULD FART PÅ NETTET

Den skandinaviske løsning

Det kan lade sig gøre at komme på internettet i Zambia, men båndbredden er så ringe og priserne så høje, at virksomheder og private i praksis langt fra har den adgang til at bruge e-mail og internet, som det kræver for at være "på" i den moderne verden. Det vil et lille, lokalt firma, DataSpeed, gøre noget ved. DataSpeed vil bruge den "skandinaviske" løsning og leje båndbredde hos en af de fire operatører, der råder over et hovednetværk og tilbyde private kunder internetadgang ved brug af fiberoptiske kabler, der sikrer pålidelig opkobling med masser af båndbredde til konkurrence-dygtige priser. At den skandinaviske løsning er valgt, er ikke tilfældigt. En fjerdedel af DataSpeeds aktier ejes nemlig af det danske firma Fuldbro Holding ved Jan Bender, der har årelang erfaring fra it-branchen i Afrika.

For lille – og for stort

Jan Bender og hans lokale partnere har haft projektet på bedding i et par år. Mange kunne se ideen, men kommercielle investorer mente, det var for risikabelt at investere i Afrika, og projektet var for stort til, at folkene bag DataSpeed selv kunne realisere det. Men det var samtidig for lille til, at udviklingsbanker og -fonde ville træde til. Projektet var i fare for at blive droppet, da Jan Bender blev opmærksom på muligheden for at gennemføre det med en blandet kredit, som dermed kan være med til at puste liv i den private sektor. I første halvdel af 2007 udbyder DataSpeed projektet i licitation blandt danske firmaer, og planen er, at nettet skal stå klart i anden halvdel af året.

Mulig kobling til B2B-projekt

Men hvorfor skal dansk udviklingsbistand være med til at realisere et privat firmas projekt?

"Fordi projektet ikke var blevet til noget uden udviklingsbistand, fordi vi skaber arbejdspladser til lokale og en service, som private firmaer efterspørger," lyder Jan Benders svar. Han har været involveret i lignende projekter i Zimbabwe og Tanzania, men her med støtte fra det danske B2B Program, og han ser store perspektiver i de nye tanker om, at kombinere brugen af de såkaldte erhvervsinstrumenter i samme projekt:

"En blandet kredit kan sikre den finansiering, som et B2B-projekt ofte mangler. Omvendt kan B2B med sit fokus på træning og teknologioverførsel sikre blandet kreditprojekter større levedygtighed og mulighed for at skabe værdier for værtslandet."

Det behøver ikke være et ministerium eller en anden offentlig myndighed i et udviklingsland, der står som køber af et blandet kreditprojekt. I Zambia kan det privatejede firma, DataSpeed, bruge en blandet kredit til at sikre lokale brugere fart på internettet.

FOTOS: DATASPEED LTD.

FAKTA

Kontraktsum:	36,2 mio. kr.
Bevilling:	21,4 mio. kr.
Status:	Afventer udbud – forventes forår 2007.

BELØB I MIO. KR.						
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	LEVERANDØR	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Kina	Mejeri, slagteri m.v.	Yellow River Dairy Project, Ningxia	Afventer	17,29	15,04	7,58
Mozambique	Kommunikation	Backbone Transmission Network, Phase II	Alcatel Danmark A/S	111,61	86,10	67,12
Mozambique	Havne og lufthavne	Dredger for Beira Port		238,98	200,68	147,05
Nicaragua	Mejeri, slagteri m.v.	Processing of Animal Blood Project	Anhydro A/S	15,20	12,15	5,64
Tonga	Drikkevand og sanitet	Water Supply Improvement Project	Afventer	26,33	25,70	12,26
Vietnam	Kommunikation	Dak Lak Radio and Television Station Project	Afventer	33,05	30,88	15,41
Vietnam	Kommunikation	Journalistisk træningsprogram til tv-stationer	Afventer	10,00	0,00	10,00
Vietnam	Kommunikation	Lao Cai Radio and Television Station Project	Afventer	48,04	44,91	21,77
Vietnam	Kommunikation	Son La Radio and Television Station Project	Afventer	49,83	46,61	22,51
Zambia	Kommunikation	Data Infrastructure Project	Afventer	36,22	31,91	21,36
I alt				586,55	493,98	330,70

BILAG 2

Projekter bevilget i 2002-2006

(Ekskl. senere aflyste projekter)

BELØB I MIO. KR.							
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	LEVERANDØR	BEVIL- LINGSÅR	KONTRAKT	LÅN	BEVIL- LING
ENDNU IKKE PÅBEGYNDTE PROJEKTER							
Bangladesh	Drikkevand og sanitet	Saidabad Water Project, Phase II	Afventer	2005	420,19	420,19	277,38
Bangladesh	Havne og lufthavne	Upgrading of Zia International Airport	Afventer	2004	311,48	241,36	200,33
Egypten	Vedvarende energi	Zafarana Wind Farm Project, Component III	Gamesa Eólica	2005	825,30	810,02	306,91
Filippinerne	Vedvarende energi	Ilocos Norte, Bangui Bay Wind Farm Project, Phase II	Vestas International Wind Technology A/S	2004	69,72	69,72	28,63
Jordan	Sundhedsvæsen	Jordan University Hospital Project	Afventer	2005	88,18	88,18	38,47
Kina	Drikkevand og sanitet	Aershan Municipal Water Supply Project, Inner Mongolia	Degremont	2005	34,82	32,14	13,64
Kina	Drikkevand og sanitet	Rebuilding and Expansion of No. 5 Water Treatment Plant, Hefei	Afventer	2005	36,93	33,79	14,00
Kina	Sundhedsvæsen	Second Hospital of Xing An League	Afventer	2005	30,93	28,24	13,90
Kina	Landbrug	Yellow River Dairy Project, Ningxia	Afventer	2006	17,29	15,04	7,58
Mozambique	Havne og lufthavne	Dredger for Beira Port		2006	238,98	200,68	147,05
Mozambique	Havne og lufthavne	Rehabilitation of Regional Airports	Afventer	2005	130,37	130,37	89,08
Nicaragua	Mejeri, slagteri m.v.	Processing of Animal Blood Project	Anhydro A/S	2006	15,20	12,15	5,64
Sri Lanka	Oplysning	Capacity Building in Water Sector	Afventer	2004	11,81	0,00	11,81
Sri Lanka	Drikkevand og sanitet	Colombo Canal System Water Quality Improvement Project	Afventer	2005	64,73	63,05	27,25
Sri Lanka	Drikkevand og sanitet	Greater Kurunegala Water Supply and Sanitation Project	Afventer	2004	85,27	85,27	35,99
Sri Lanka	Drikkevand og sanitet	Kelani Right Bank Water Treatment Plant	Afventer	2005	245,52	245,52	101,58
Sri Lanka	Havne og lufthavne	Oluvil Port Project	MT Højgaard a/s	2002	264,64	264,31	122,89
Tanzania	Vejanlæg og vejtransport	Rehabilitation of TANZAM Highway	Afventer	2004	420,00	341,81	247,37
Tonga	Drikkevand og sanitet	Water Supply Improvement Project	Afventer	2006	26,33	25,70	12,26
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Bac Giang Drainage and Sanitation Project	Afventer	2003	149,00	149,00	61,60
Vietnam	Kommunikation	Dak Lak Radio and Television Station Project	Afventer	2006	33,05	30,88	15,41
Vietnam	Uddannelse	Dung Quat Vocational School	Afventer	2004	19,42	18,83	8,83
Vietnam	Kommunikation	Journalistisk træningsprogram til tv-stationer	Afventer	2006	10,00	0,00	10,00
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Lam Son – Sao Vang Water Supply Project	Afventer	2005	23,50	23,50	9,57
Vietnam	Kommunikation	Lao Cai Radio and Television Station Project	Afventer	2006	48,04	44,91	21,77

BELØB I MIO. KR.							
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	LEVERANDØR	BEVIL- LINGSÅR	KONTRAKT	LÅN	BEVIL- LING
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Phu My Waste Water Treatment Project	Afventer	2003	11,95	9,23	4,03
Vietnam	Kommunikation	Son La Radio and Television Station Project	Afventer	2006	49,83	46,61	22,51
Zambia	Kommunikation	Data Infrastructure Project	Afventer	2006	36,22	31,91	21,36
I alt					3.718,70	3.462,41	1.876,84

PROJEKTER UNDER UDFØRELSE

Bangladesh	Elektrificering	Joydevpur-Kabirpur-Tangail Transmission Line Project	MT Højgaard a/s	2002	107,74	81,74	71,70
Bhutan	Kommunikation	Rural Telecommunications Project	Alcatel Danmark A/S	2003	119,17	96,52	81,06
Burkina Faso	Anden energi	Improvement of Power Supply in Ouagadougou	BWSC A/S	2004	168,09	143,24	100,57
Dominikanske Republik	Vedvarende energi	Cabo Engano Wind Park Project	Vestas Mediterranean West A/S	2005	83,54	72,25	33,73
Ecuador	Drikkevand og sanitet	Agua Potable de Machala	Krüger A/S	1998*	122,65	122,65	67,14
Egypten	Mejeri, Slagteri m.v.	El Faiyum Grain Storage	Cimbria Unigrain A/S	2004	31,72	31,72	11,99
Egypten	Mejeri, Slagteri m.v.	Grain Storage Project	Cimbria Unigrain A/S	2005	97,28	97,28	54,14
Kina	Anden energi	Changchun District Heating Project, Jilin	Danfoss A/S	2004	74,60	70,94	30,72
Kina	Drikkevand og sanitet	Gaocheng Waste Water Treatment Project, Hebei	Degrémont A/S	2002	34,21	32,25	15,70
Kina	Anden energi	Harbin, Daoli District Heating Project	ABB A/S	2003	225,13	218,51	84,89
Kina	Sundhedsvæsen	Liangshan No. 1 People's Hospital, Xichang City	Jebsen & Co. A/S	2003	29,03	26,17	11,91
Kina	Anden energi	Meijiang District Heating, Tianjin	ABB A/S	2000*	68,83	68,83	28,52
Kina	Mejeri, Slagteri m.v.	Sapphire Duck Breeding and Processing Project	Afventer	2004	17,86	13,03	5,78
Kina	Drikkevand og sanitet	Xiamen Waste Water Treatment Plant, Fujian	Degrémont A/S	2001*	41,23	41,23	17,73
Mozambique	Kommunikation	Backbone Transmission Network, Phase II	Alcatel Danmark A/S	2006	111,61	86,10	67,12
Mozambique	Kommunikation	Rural Telecommunication Project	Alcatel Danmark A/S	2005	94,80	94,80	58,41

BELØB I MIO. KR.							
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	LEVERANDØR	BEVIL- LINGSÅR	KONTRAKT	LÅN	BEVIL- LING
Sri Lanka	Mejeri, Slagteri m.v.	Ambewela Farm Dairy Project	Scanpro A/S	2003	18,69	15,05	6,03
Sri Lanka	Drikkevand og sanitet	Colombo Sewerage Rehabilitation Project	Per Aarsleff A/S	2003	167,69	167,69	66,09
Sri Lanka	Drikkevand og sanitet	Nuwara Eliya District Group Water Supply Project	JV Pihl / Läckeby- Purac	2004	152,71	149,51	66,36
Sri Lanka	Drikkevand og sanitet	Towns South of Kandy Water Supply Project	MT Højgaard a/s	2004	316,68	316,68	123,30
Thailand	Sundhedsvæsen	Strengthening of BMA Health Care Delivery System	Danish Medical Industries Ltd. A/S	2004	117,00	111,98	51,91
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Tan An Water Supply Project	Krüger A/S	1999*	39,69	39,69	22,07
Vietnam	Oplysning	Teknisk assistance til vand- selskaber i Vietnam	Carl Bro A/S	2002	4,34	0,00	4,34
I alt					2.244,29	2.097,86	1.081,21

* Projekter bevilget fra 1998 til 2001.

BELØB I MIO. KR.						
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	LEVERANDØR	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Egypten	Mejeri, slagteri m.v.	30,000 ton Grain Silo at El Huseiniya	Cimbria Unigrain A/S	20,45	16,56	6,90
Egypten	Drikkevand og sanitet	El Obour Phase II	Degrémont A/S	18,19	12,75	5,51
Egypten	Drikkevand og sanitet	El Obour Water Treatment Plant	Degrémont A/S	19,71	11,62	9,36
Egypten	Vedvarende energi	Zafarana Wind Farm Project, Component II	Vestas International Wind Technology A/S	183,64	152,49	61,13
Filippinerne	Vedvarende energi	Ilocos Norte Wind Farm Project, Bangui Bay	Vestas International Wind Technology A/S	183,45	183,45	70,11
Filippinerne	Drikkevand og sanitet	Partido Water Programme	Krüger A/S	118,00	118,00	62,60
Filippinerne	Drikkevand og sanitet	Tanong Water Pipeline Rehabilitation Project	Per Aarsleff A/S	21,18	17,13	6,89
Guatemala	Miljø	Cementos Progreso Flue Gas Cleaning System	FLS Miljø	20,43	19,97	8,56
Honduras	Miljø	Cementos del Norte Flue Gas Cleaning System	F.L. Smidth & Co. A/S	18,56	18,56	6,78
Indien	Landbrug	Avesthagen Biotech Project	Afventer	17,16	15,35	6,79
Indien	Fiskeforarbejdning	ALSA Project (A)	Carnitech A/S	8,80	5,75	4,01
Indien	Fiskeforarbejdning	ALSA Project (B)	Gram Refrigeration A/S	13,25	9,92	6,03
Indien	Fiskeforarbejdning	Freeze Drying (B)	Sabroe Refrigeration A/S	5,01	4,32	2,29
Indonesien	Fiskeforarbejdning	CRISEF Marine Aquaculture Project	Billund Aquakultur Service ApS	17,36	17,36	13,53
Jordan	Sundhedsvæsen	Mobile Equipment, King Abdullah Hospital	Semco Denmark A/S	67,37	62,26	32,91
Kina	Miljø	Acid Gas Treatment in Shanghai Coking and Chemical Co.	Haldor Topsøe A/S	15,23	15,23	8,21
Kina	Drikkevand og sanitet	Anyang Waste Water Treatment Plant, Henan	Degrémont A/S	35,03	35,03	17,13
Kina	Drikkevand og sanitet	Dujiangyan Municipal Waste Water Treatment, Sichuan	Krüger A/S	35,07	31,78	15,14
Kina	Mejeri, slagteri m.v.	Edible Oil Plant, Fengang County, Guizhou	Cimbria Unigrain A/S	21,64	16,77	8,42
Kina	Drikkevand og sanitet	Hanzhong Wastewater Treatment Project, Shaanxi	Degrémont A/S	32,80	32,80	14,05
Kina	Anden energi	Houma District Heating, Shanxi	ABB A/S	36,68	35,00	12,87
Kina	Anden energi	Huangdao District Heating Project, Qingdao City, Shandong	Tjæreborg Industri A/S	39,58	39,58	17,23
Kina	Vedvarende energi	Jilin Tongyu Wind Farm	Nordex Balcke-Dürr	104,11	86,76	45,54
Kina	Mejeri, slagteri m.v.	Jishou DDGS Processing Line, Hunan	Atlas Industries A/S	20,22	18,87	7,97
Kina	Drikkevand og sanitet	Maoming No. 1 Waste Water Treatment Plant, Guangdong	Zickert Miljø	40,47	40,47	17,68
Kina	Drikkevand og sanitet	Mei Lake Waste Water Treatment Plant, Guangdong	Krüger A/S	33,17	37,37	13,14

BELØB I MIO. KR.						
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	LEVERANDØR	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Kina	Drikkevand og sanitet	Putian Waste Water Treatment Plant, Fujian	Krüger A/S	32,79	32,79	14,08
Kina	Drikkevand og sanitet	Qingpu No. 2 Sewage Treatment Plant	Degrémont A/S	30,25	30,25	13,37
Kina	Vedvarende energi	Shanwei Wind Farm, Guangdong	Vestas International Wind Technology A/S	80,79	80,79	28,72
Kina	Sundhedsvæsen	Taihe Traditional Chinese Medicine Hospital, Anhui	EAC Trading Ltd. A/S	25,43	25,43	10,03
Kina	Drikkevand og sanitet	Weinan Waste Water Treatment Project, Shaanxi	Degrémont A/S	39,74	39,74	17,55
Kina	Anden energi	Xi'an District Heating, Shaanxi	ABB A/S	32,25	32,25	15,19
Kina	Drikkevand og sanitet	Xi'an Wastewater Treatment, Shaanxi	Krüger A/S	27,32	27,46	11,12
Kina	Miljø	Zhanjiang Mineral Processing Plant, Guangdong	Niro A/S	22,09	17,39	6,79
Kina	Miljø	Zhuzhou Smelter Off-gas Treatment	Haldor Topsøe A/S	38,50	19,06	9,76
Kina	Anden energi	Zunhua District Heating	APV Heat Exchangers A/S	39,30	39,29	15,54
Maldiverne	Havne og lufthavne	Fuah Mulaku Harbour Project	MT Højgaard A/S	74,54	62,19	46,14
Maldiverne	Elektrificering	Third Power System Development Project	Intertec A/S	78,14	30,23	23,22
Thailand	Uddannelse	DOVE	Desmi Contracting A/S	120,50	107,81	60,26
Thailand	Miljø	Siam Paper Waste Water Treatment	Krüger A/S	9,32	6,44	3,49
Thailand	Elektrificering	Small Islands Electrification	NKT cables	41,93	41,02	18,67
Thailand	Sundhedsvæsen	Strengthening Health Care Facilities (II)	Skanska A/S	401,77	354,06	191,24
Vietnam	Havne og lufthavne	Airport Lighting	Hans-Agne Jakobsson A/S	6,65	5,24	11,28
Vietnam	Fiskeforarbejdning	Camimex Seafood Project	York Refrigeration A/S	11,97	10,41	6,13
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Di An Water Supply	Intertec A/S	29,56	29,71	17,41
Vietnam	Landbrug	Dong Hiep Pig Farm	Intertec A/S	20,47	17,03	7,32
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Hanoi Water Supply Project	Per Aarsleff A/S	41,16	41,16	22,53
Vietnam	Kommunikation	Nghe An Television Station	Danmon Group	23,17	22,60	10,60
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Ninh Binh Water Project	HOH Vand & Miljø	11,42	11,42	7,77
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Phu Ly Water Project	Per Aarsleff A/S	38,60	38,60	22,19
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Son Tay Water Supply	Per Aarsleff A/S	24,63	24,63	15,50
Vietnam	Oplysning	Udbudsseminar i Vietnam og Kina		0,25	0,00	0,25
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Vinh Yen Water Supply	Per Aarsleff A/S	35,00	35,00	22,28
I alt				2.484,10	2.237,15	1.109,21

BELØB I MIO. KR.					
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Armenien	Vedvarende energi	Lusakert Biogas Plant	11,19	9,46	4,69
Burkina Faso	Drikkevand og sanitet	Water Supply to Ouahigouya, Koupéla and Pouytenga	100,00	100,00	64,19
Egypten	Drikkevand og sanitet	Southern Beheira Water Supply Project	60,00	60,00	25,84
Honduras	Sundhedsvæsen	Medical Equipment for 3 Public Hospitals	111,78	103,18	44,18
Indonesien	Drikkevand og sanitet	Pekanbaru Water Supply Project	140,00	138,33	51,26
Indonesien	Elektrificering	Ship Reporting Systems Project	104,13	104,13	46,86
Kenya	Vedvarende energi	N'Gong Wind Power Project	153,66	153,66	68,09
Kenya	Vedvarende energi	Wind Power Project in Naivasha	74,40	74,40	33,23
Kina	Uddannelse	AKSU Technical College, Xinjiang	22,38	19,64	9,30
Kina	Drikkevand og sanitet	Dujiangyan Wastewater Treatment II Project	67,14	60,91	27,49
Maldiverne	Elektrificering	Fourth Power Development Project	119,20	91,43	66,61
Sri Lanka	Mejeri, slagteri m.v.	Pelwatte Dairy Farm Project	16,64	16,09	7,21
Sydafrika	Vedvarende energi	Cape Timber Resources Biomass Project, Stellenbosch	89,52	81,35	36,25
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Cam Ranh Water Supply Project	39,46	39,46	16,59
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Dien Nam Water Supply Project	30,35	30,08	12,79
Vietnam	Uddannelse	Shipbuilding School Project	11,53	11,38	4,99
Vietnam	Drikkevand og sanitet	Tan Mai Paper – Waste Water Supply Treatment Plant	9,18	9,06	3,87
Zambia	Vejanlæg og vejtransport	Bridges Across Zambezi River	233,60	199,46	140,24
I alt			1.394,16	1.302,02	663,68

BELØB I MIO. KR.						
LAND	SEKTOR	PROJEKTTITEL	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING	BEVILLINGSÅR
BEVILGEDE PROJEKTER						
Indonesien	Elektrificering	Scattered Diesel Power Project	166,18	163,45	68,45	2004
Indien	Landbrug	Avesthagen Biotech Project	17,16	15,35	6,79	2005
I alt	2		183,34	178,8	75,24	
SCREENEDE PROJEKTER						
Dominikanske Republik	Drikkevand og sanitet	Nagua Sewage Treatment Project	380,64	380,64	178,97	2002
Filippinerne	Drikkevand og sanitet	Baguio Bulk Water Supply Project	210,38	210,15	83,44	2004
Filippinerne	Vedvarende energi	San Carlos Wind Power Project	276,62	271,14	106,17	2003
Filippinerne	Uddannelse	Technical Education and Skills Development Project	75,2	75,2	33,74	2000
Indonesien	Transport	Marine Aid Vessels Project	267,48	267,48	111,65	2004
Mozambique	Landbrug	Juice Factory	17,67	14,35	10,79	2005
Namibia	Sundhedsvæsen	Ongwediva Hospital Project	15,53	15,53	6,5	2005
Nicaragua	Drikkevand og sanitet	ENACAL Water Supply Project	71,34	71,34	28,82	2006
Uganda	Landbrug	Instant Coffee Project	58,42	46,25	34,51	2005
Vietnam	Landbrug	Slaughterhouse and Meat Processing Plant	14,35	14,24	5,97	2005
I alt	10		1.387,63	1.366,32	600,56	
I alt			1.570,97	1.545,12	675,80	

	MEMLEMMER	PERSONLIGE SUPPLEANTER
Formand	Direktør <i>Lise Friis</i>	
Næstformand	Bilateral chef <i>Ib Petersen</i> Udenrigsministeriet	Kontorchef <i>Franz-Michael S. Mellbin</i> Udenrigsministeriet
Finansrådet	Fuldmægtig <i>Julie Zeruneith</i>	Kontorchef <i>Christian Brandt</i>
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	Økonom <i>Frithiof Hagen</i>	Økonom <i>Anita Vium</i>
Økonomi- og Erhvervsministeriet	Garantichef <i>Grethe Beck</i>	Afdelingsdirektør <i>Jan Vassard</i>
LO	International konsulent <i>John Svenningsen</i>	International konsulent <i>Eva Tabor</i>
Dansk Industri	Direktør <i>Henning Roslev Bukh</i> Cimbria Unigrain A/S	Chefkonsulent <i>Peter Thagesen</i>
Erhvervsrepræsentanter	Direktør <i>John K. Lassen</i>	
	Afdelingsleder <i>Ulla M. Konnerup</i> Atkins	

Aktstykke for den bundne ordning

Udenrigsministeriet. København, den 26. januar 1998.

- a. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at dispositionsgrundlaget for de blandede kreditter til udviklingslande tiltrådt af Finansudvalget ved akt 406 7/9 1993 med tilføjelser ved akt 260 25/5 1994 ændres med henblik på en administrativ forenkling og tilpasning til udviklingen i internationale regler og praksis. De ovenfor nævnte aktstykker bortfalder og erstattes af nærværende aktstykke.

Forslaget giver ikke anledning til yderligere udgifter i forhold til de beløb, der allerede er bevilget på finansloven til udviklingslandene, eller som er opført på de følgende års budgetoverslag.

- b. *Baggrund*

Ordningen for blandede kreditter blev tiltrådt af Finansudvalget ved akt 406 7/9 1993. Ved akt 260 25/5 1994 ændredes dispositionsgrundlaget ved, at der indførtes en hensættelsesordning, og det blev gjort muligt ud over rentestøtte også at udbetale supplerende kontantgave. Endelig blev Finansudvalget ved skrivelse af 26/6 1996 orienteret om ændring i formen for udbetalingen af rentetilskud m.v.

Der ønskedes ved ordningens indførelse i 1993 etableret en ordning, der bragte de danske regler om blandede kreditter på linie med de ordninger, der findes i de fleste andre OECD-lande. Tendensen blandt OECD-landene på bistandskreditområdet har været, at kreditterne i faldende grad er bundet til indkøb i giverlandet. Der har endvidere været en stigende vægt på bistandskvaliteten i de støttede projekter.

Med henblik på at tilpasse den danske ordning denne udvikling påtænkes ordningen frigjort fra en række af de regler, der gælder for den almindelige eksportkredit, og som hidtil i vid udstrækning har været anvendt. Herved indføres en større fleksibilitet i ordningen. Samtidig gennemføres en forenkling af administrationen både for de danske brugere og for modtagere i udviklingslandene.

Ordningen vil derfor i fremtiden blive administreret efter følgende principper:

1. Støtten anvendes til at gøre tilbagebetalingsvilkårene for lån til finansiering af danske projektleverancer af kapitaludstyr, tjenesteydelser m.v. til udviklingslandene mere fordelagtige for låntager.

2. Grundlaget for en blandet kredit vil være en kredit på eksportkreditlignende vilkår. Normalt vil kreditterne blive garanteret af Eksportkreditfonden (EKF), men hvor der foreligger anden garanti, der er acceptabel for långiver, vil en sådan garanti kunne træde i stedet for EKF's garanti.

Der vil blive mulighed for finansiering af leverancer af lokal oprindelse inden for den danske leverance, dog således, at der kræves minimum 50% dansk oprindelse, svarende til EKF's krav. Endvidere bliver det muligt at finansiere forudbetalingen, som det er normalt under mange andre landes bistandskreditordninger. Endelig åbnes mulighed for, hvor det er bistandsmæssigt begrundet, at yde lån med længere løbetid end for normal eksportkredit.

Formen for långivningen vil blive gjort mere brugervenlig for de danske virksomheder og modtagere i udviklingslandene, ved at låntager gives et helt rentefrit eller meget lavt for-

4. Under ordningen ydes et tilskud primært a) til betaling af renten eller en del af renten på kreditten og til betaling af andre finansielle omkostninger, b) til reduktion af hovedstolen på lånet eller c) til dækning af andre udgifter i forbindelse med projektets udførelse, f.eks. nødvendig uddannelse og teknisk bistand. Udbetaling af den tilbagediskonterede værdi af selve rentetilskuddet og et eventuelt kontant tilskud sker normalt i forbindelse med de første træk under lånet.

5. Der foretages en bistandsmæssig vurdering af projektforslag på grundlag af Danidas almindelige regler for projektvurdering med de tilpasninger, der er nødvendige på grund af de blandede krediters specielle form.

6. Ordningen følger OECD's regler om bundne bistandskreditter (statslån med gaveelement under 80% og blandede kreditter). Der kan i henhold til disse regler som hovedregel ikke støttes projekter, der ville være kommercielt levedygtige med en finansiering på almindelige eksportkreditvilkår. Lån til de fattigste lande (LDC) og kreditter under 2 mio. SDR er dog undtaget for disse regler. Som minimum skal der ydes et gaveelement svarende til 35% - dog minimum 50% for LDC-lande.

7. Der kan fortsat ydes støtte til en bred kreds af udviklingslande. Den øvre grænse for landekredsen er en bruttonationalindkomst pr. indbygger på 80% af Verdensbankens grænse for 17-årige lån, p.t. 2492 USD.

8. Der forudsættes en passende risikospredning for ydelsen af kreditter til forskellige udviklingslande, og der forudsættes en passende spredning på leverancetyper og eksportører.

9. Beslutninger om støtte under ordningen træffes - uden efterfølgende forelæggelse for Finansudvalget - af et Udvalg for Blandede Kreditter. Udvalgets 8 medlemmer udnævnes af Udviklingsministeren for en periode af 3 år. Retningslinierne for Udvalgets virke fastlægges også af Udviklingsministeren. Udvalget udarbejder årligt en skriftlig redegørelse for ordningens virke.

10. Ordningen administreres af Udenrigsministeriet, og der er etableret et sekretariat i ministeriet til varetagelse af administrationen. De med ordningen forbundne administrationsomkostninger vil blive dækket indenfor Udenrigsministeriets samlede driftsramme, og forundersøgelser i forbindelse med ordningen vil kunne finansieres under kontoen for forundersøgelser (§ 06.33.01.12).

11. Der tilstræbes årlige udgifter på op til 300 mio. kr. til rentestøtte m.v. under ordningen.

- c. Forslaget forelægges Finansudvalget, fordi der er tale om ændringer og klargøring af dispositionsgrundlaget.
- d. Tilslutning fra Udvalget for Blandede kreditter foreligger.
- e. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at dispositionsgrundlaget for de blandede kreditter til udviklingslandene tiltrådt af Finansudvalget ved akt 406 7/9 1993 med tilføjelser ved akt 260 25/5 1994 ændres med henblik på en administrativ forenkling og tilpasning til internationale regler og praksis. De ovenfor nævnte aktstykker bortfalder og erstattes af herværende aktstykke.
Udgifterne til selve ordningen vil blive afholdt af de midler, som på de årlige finanslove stilles til rådighed til udviklingslandene under § 6.33.03. Blandede kreditter.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

POUL NIELSON

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget

den 04 FEB. 1998

Aktstykke for den ubundne ordning

Udenrigsministeriet. København, den 19. april 2002.

- a. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at dispositionsgrundlaget for blandede kreditter til udviklingslande tiltrådt af Finansudvalget ved akt 141 af 4/2-98 udvides med henblik på introduktion af en ubunden ordning for blandede kreditter.

Forslaget medfører ikke merudgifter i forhold til de beløb, som allerede er bevilget på finansloven til udviklingslandene, eller som er opført på de følgende års budgetoverslag.

- b. *Baggrund*

Ordningen for blandede kreditter blev tiltrådt af Finansudvalget ved akt 406 af 7/9-93. Ved akt 260 af 25/5-94 ændredes dispositionsgrundlaget således, at der indførtes en hensættelsesordning og det blev muligt ud over rentestøtte også at udbetale en supplerende kontantgave. Med henblik på en administrativ forenkling og tilpasning til udviklingen i internationale regler og praksis ændredes dispositionsgrundlaget for ordningen ved akt 141 af 4/2-98. De to foregående aktstykker bortfaldt dermed. Udgifter til ordningen afholdes af § 06.33.03. Blandede kreditter.

Den eksisterende ordning formidler rentestøtte og eventuelt kontant tilskud ved midler fra bistandsrammen til almindelige eksportkreditter, således at lånevilkårene bliver mere fordelagtige for modtagerlandet. Under ordningen kan der finansieres danske leverancer i forbindelse med gennemførelse af udviklingsprojekter i udviklingslande med et BNI per capita på 80 % af verdensbankens grænse for 17-årige lån, p.t. USD 2.396. Ordningen følger OECD's regler for bundne bistandskreditter, hvilket som hovedregel medfører, at der ikke kan finansieres projekter, der er kommercielt levedygtige med en finansiering på almindelige eksportkreditvilkår. Ifølge OECD-reglerne skal subsidiet for projekter, der finansieres med bundne bistandskreditter, i lav- og mellemindkomstlande være minimum 35 % og i de mindst udviklede lande minimum 50 %. Der foretages en bistandsmæssig vurdering af alle projektforslag. Beslutninger om støtte under ordningen træffes af et udvalg for blandede kreditter uden efterfølgende forelæggelse for Finansudvalget.

Ved ordningens indførelse i 1993 blev de danske regler om blandede kreditter bragt på linje med de ordninger, der findes i de fleste andre OECD-lande. Tendensen blandt OECD-landene på bistandskreditområdet har været, at kreditterne i faldende grad er bundet til indkøb i giverlandet, og flere OECD-lande, som f.eks. Sverige og Tyskland, har etableret ubundne ordninger som supplement til disse landes eksisterende, bundne ordninger.

Beskrivelse

Med henblik på at tilpasse den danske ordning til de internationale tendenser og i tråd med den internationale udvikling mod en stigende afbinding af udviklingsbistanden foreslås den eksisterende, bundne ordning suppleret med en ubunden ordning.

Budget

Udgifterne til en udvidelse af dispositionsgrundlaget for blandede kreditter til udviklingslande med en ubunden ordning vil blive afholdt under § 06.33.03.10. Blandede kreditter.

Grundlaget for en ubunden blandet kredit vil ligesom for en bunden blandet kredit være en kredit på eksportkreditlignende vilkår. Kreditterne vil kunne garanteres af Eksport Kredit Fonden (EKF), uanset om der er tale om en dansk eller en udenlandsk leverandør. Der foreligger

en aftale mellem EKF og Økonomi- og Erhvervsministeriet, hvorefter eksportkreditordningens deltagelse og administration i forbindelse hermed vil blive henlagt til EKF i medfør af § 2, stk 3, i lov nr. 344 af 2. juni 1999 om Dansk Eksportkreditfond mv. Hvor der foreligger en anden garanti, der er acceptabel for långiver, vil en sådan garanti kunne træde i stedet for EKF's garanti.

Den ubundne ordning vil i øvrigt grundlæggende følge principperne for den eksisterende bundne ordning, jævnfør akt 141 af 4/2-98, men dispositionsgrundlaget vil på følgende punkter adskille sig fra dette:

1. Den ubundne ordning vil ikke være begrænset til danske leverandører, og der vil ikke foreligge oprindelseskrav i forbindelse med leverancer støttet med ubundne, blandede kreditter.
2. En ubunden ordning, vil ikke være underlagt OECD's regler for bundne bistandskreditter, og dermed vil der kunne finansieres projekter, der er kommercielt levedygtige med en finansiering på almindelige eksportkreditvilkår. Kreditterne påtænkes primært at blive ydet inden for sektorerne vand og spildevand, energi, transport, landbrug og sundhed. I henhold til OECD-reglerne skal der for ubundne kreditter ydes subsidier på minimum 25 %. Af såvel bistandsmæssige som administrative årsager vil der som hovedregel blive tilstræbt samme subsidieniveau som for bundne bistandskreditter.
3. Ordningen vil blive anvendt i Danmarks programsamarbejdslande og Sydafrika, hvormed der også er et programlignede samarbejde. Der forudsættes en risikospredning for ydelsen af blandede kreditter til forskellige udviklingslande for bundne og ubundne, blandede kreditter set under et.

Der vil på de årlige finanslove blive afsat et beløb til dækning af udgifter under den ubundne ordning. I indeværende finansår forventes der maksimalt udgifter i størrelsesordenen 25 mio. kr. Udgiften vil blive afholdt inden for de samlede bevillinger til udviklingssamarbejdet.

- c. Forslaget forelægges Finansudvalget, da der er tale om en udvidelse af ordningen for blandede kreditter, hvortil der ikke foreligger dispositionsgrundlag i den gældende akt 141 af 4/2-98.
- d. Tilslutning fra Udvalget for Blandede Kreditter foreligger
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at dispositionsgrundlaget for blandede kreditter til udviklingslande tiltrådt af Finansudvalget ved akt 141 af 4/2-98 udvides med henblik på en ubunden ordning for blandede kreditter. Herværende aktstykke vil være en tilføjelse til akt 141 af 4/2-98.
Udgiften vil blive afholdt af de beløb som på de årlige finanslove stilles til rådighed for udviklingslandene under § 06.33.03. Blandede kreditter.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

PER STIG MØLLER

Til Finansudvalget.

Tiltrådt den 2/5 2002 af et flertal i
Finansudvalget (udvalget med undtagelse
af Dansk Folkepartis medlemmer, der
stemte imod andragendet).

Aktstykke for revision af ordningen

Udenrigsministeriet. København, den 23. februar 2005.

- a. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at dispositionsgrundlaget for blandede kreditter til udviklingslande tiltrådt af Finansudvalget ved Akt 141 4/2-1998 og Akt 137 2/5-2002 revideres med henblik på administrativt at forenkle og tilpasse ordningen for blandede kreditter til den internationale globalisering og erhvervsudvikling. Ordningen er opført på § 06.32.06. Blandede kreditter.

Forslaget medfører ikke merudgifter i forhold til de beløb, som allerede er bevilget på finansloven til udviklingslandene, eller som er opført på de følgende års budgetoverslag.

- b. *Baggrund*

Ordningen for blandede kreditter blev tiltrådt af Finansudvalget ved Akt 406 7/9-1993. Ved Akt 260 25/5-1994 ændredes dispositionsgrundlaget således, at der indførtes en hensættelsesordning, og det blev muligt ud over rentestøtte også at udbetale en supplerende kontantgave. Med henblik på en administrativ forenkling og tilpasning til udviklingen i internationale regler og praksis ændredes dispositionsgrundlaget for ordningen ved Akt 141 4/2-1998. De to foregående aktstykker bortfaldt dermed. Med Akt 137 2/5-2002 blev en ubunden ordning introduceret for Danidas programsamarbejdslande og Sydafrika. Udgifter til ordningen afholdes under § 06.32.06. Blandede kreditter.

Den eksisterende ordning formidler rentestøtte og eventuelt kontant tilskud ved midler fra bistandsrammen til almindelige eksportkreditter, således at lånevilkårene bliver mere fordelagtige for modtagerlandet. Under ordningen kan der finansieres danske leverancer i forbindelse med gennemførelse af udviklingsprojekter i udviklingslande med et BNI per capita på 80 pct. af Verdensbankens grænse for 17-årige lån, p.t. USD 2.428. Ordningen følger OECD's regler for bundne bistandskreditter, hvilket som hovedregel medfører, at der ikke kan finansieres projekter, der er kommercielt levedygtige, med en finansiering på almindelige eksportkreditvilkår. Ifølge OECD reglerne skal subsidiet for projekter, der finansieres med bundne bistandskreditter, i lav- og mellemindkomstlande være minimum 35 pct. og i de mindst udviklede lande minimum 50 pct. Der foretages en bistandsmæssig vurdering af alle projektforslag. Beslutninger om støtte under ordningen træffes af Udvalget for Blandede Kreditter uden efterfølgende forelæggelse for Finansudvalget.

Tendensen blandt OECD-landene på bistandskreditområdet og eksportkreditområdet har været, at kreditterne i faldende grad er bundet til indkøb i giverlandet. Dansk erhvervsliv bliver stadig mere internationaliseret i takt med globaliseringen, ligesom produkter eller serviceydelser bliver stadig mere globaliseret.

Beskrivelse

Med henblik på at tilpasse den danske ordning til de internationale tendenser og i tråd med den internationale udvikling mod en stigende afbinding af udviklingsbistanden, den internationale globalisering, herunder dansk erhvervslivs internationalisering, foreslås den eksisterende bundne ordning justeret. Endvidere vil Investeringsgarantiordningerne for Udviklingslande samt Østlande med henblik på rationalisering fremover være underlagt Udvalget for Blandede Kreditter.

Dispositionsgrundlaget vil på følgende punkter adskille sig fra Akt 141 4/2-1998 og Akt 137 2/5-2002:

1. Kravet under den bundne ordning om 50 pct. dansk indhold ændres således, at det følger de

- til enhver tid gældende regler for statslige eksportkreditter, eller således, at det skal kunne påvises, at projektet har en tilstrækkelig dansk interesse.
2. Ud over subsidiet og teknisk assistance mv. vil der kunne ydes støtte til danske virksomheders udarbejdelse af forundersøgelser og andre projektstudier.
  3. Med henblik på blandt andet at sikre øget inddragelse af dansk erhvervslivs ekspertise udvides antallet af medlemmer i Udvalget for Blandede Kreditter fra 8 til maksimalt 10, der udnævnes af integrations- og udviklingsministeren for en periode på 3 år.

Væsentlige risikoelementer:

- Der vurderes ikke at være væsentlige risikoelementer forbundet med forslaget.
- c. Forslaget forelægges Finansudvalget, da der er tale om en justering af ordningen for blandede kreditter i forhold til Akt 141 4/2-1998 og Akt 137 2/5-2002.
  - d. Tilslutning fra Udvalget for Blandede Kreditter foreligger.
  - e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at dispositionsgrundlaget for blandede kreditter til udviklingslande tiltrådt af Finansudvalget ved Akt 141 4/2-1998 og Akt 137 2/5-2002 justeres med henblik på administrativt at forenkle og tilpasse ordningen for blandede kreditter til den internationale globalisering og erhvervsudvikling. Forslaget medfører ikke merudgifter.
Herværende aktstykke vil være en tilføjelse til Akt 141 4/2-1998 og Akt 137 2/5-2002.
  - f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

ULLA TØRNÆS

Til Finansudvalget.

Tiltrådt den 13/4 2005 af et flertal i
Finansudvalget (udvalget med undtagelse
af Dansk Folkepartis medlemmer, der
stemte imod andragendet)

BILAGSTABELLER

Bilagstabel 1 Projekter bevilget i 2006, fordelt på lande

BELØB I MIO. KR.				
LAND	ANTAL	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Kina	1	17,29	15,04	7,58
Mozambique	2	350,59	286,78	214,17
Nicaragua	1	15,2	12,15	5,64
Tonga	1	26,33	25,7	12,26
Vietnam	4	140,92	122,4	69,69
Zambia	1	36,22	31,91	21,36
I alt	10	586,55	493,98	330,7

Bilagstabel 2 Projekter bevilget i 2002-2006, fordelt på lande

BELØB I MIO. KR.				
LAND	ANTAL	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Bangladesh	3	839,41	743,29	549,41
Bhutan	1	119,17	96,52	81,06
Burkina Faso	1	168,09	143,24	100,57
Dominikanske Republik	1	83,54	72,25	33,73
Egypten	3	954,3	939,02	373,04
Filippinerne	2	253,17	253,17	98,74
Honduras	1	18,56	18,56	6,78
Jordan	1	88,18	88,18	38,47
Kina	11	552,71	520,34	219,2
Mozambique	4	575,76	511,95	361,66
Nicaragua	1	15,2	12,15	5,64
Sri Lanka	9	1.327,74	1.307,08	561,3
Tanzania	1	420	341,81	247,37
Thailand	1	117	111,98	51,91
Tonga	1	26,33	25,7	12,26
Vietnam	11	372,55	345,56	168,91
Zambia	1	36,22	31,91	21,36
I alt	53	5.967,93	5.562,71	2.931,41

Bilagstabel 3 Projekter bevilget i 2006, fordelt på sektorer

BELØB I MIO. KR.				
SEKTOR	ANTAL	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Mejeri, slagteri m.v.	2	32,49	27,19	13,22
Kommunikation	6	288,75	240,41	158,17
Drikkevand og sanitet	1	26,33	25,7	12,26
Havne og lufthavne	1	238,98	200,68	147,05
I alt	10	586,55	493,98	330,7

Bilagstabel 4 Projekter bevilget i 2002-2006, fordelt på sektorer

BELØB I MIO. KR.				
SEKTOR	ANTAL	KONTRAKT	LÅN	BEVILLING
Anden energi	5	612,43	549,43	300,75
Drikkevand og sanitet	14	1.769,53	1.753,52	828,75
Havne og lufthavne	4	945,47	836,72	559,35
Kommunikation	9	525,89	454,33	308,24
Mejeri, slagteri m.v.	6	198,04	184,27	91,16
Sundhedsvæsen	4	265,14	254,57	116,19
Vedvarende energi	4	1.162,01	1.135,44	439,38
Vejanlæg og vejtransport	1	420	341,81	247,37
Andre	6	69,61	52,62	40,22
I alt	53	5.967,93	5.562,71	2.931,41

Bilagstabel 5   Udbetalt rentestøtte m.v. i 2002-2006

BELØB I MIO. KR.	BRUTTO
ÅR	RENTESTØTTE M.V.
2002	152,68
2003	120,40
2004	243,70
2005	308,00
2006	377,13

Danida

UDENRIGSMINISTERIET

Udgiver

Udenrigsministeriet
Sekretariatet for Blandede Kreditter
Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Danmark

Telefon 33 92 00 00
Telefax 33 92 00 20
E-mail sbk@um.dk
www mixed-credits.dk

Tekst-

bearbejdning Jesper Heldgaard
Design Designgrafik
Tryk Schultz Grafisk

Publikationen kan downloades eller bestilles
på www.danida-publikationer.dk

Teksten kan citeres frit

ISBN 978-87-7667-690-2 (trykt udgave)

ISBN 978-87-7667-691-9 (elektronisk udgave)

Redaktionen afsluttet februar 2007

Danida

UDENRIGSMINISTERIET

Sekretariatet for Blandede Kreditter

Asiatisk Plads 2

DK-1448 København K

Danmark

Telefon 33 92 00 00

Telefax 33 92 00 20

E-mail sbk@um.dk

www mixed-credits.dk

ISBN 978-87-7667-690-2 (trykt udgave)

ISBN 978-87-7667-691-9 (elektronisk udgave)